

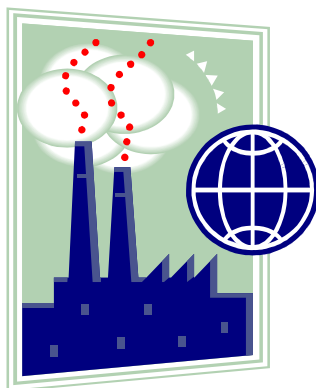
Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:

ΜΠΙΜΠΑ ΜΑΡΙΑ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ:

ΚΑΡΤΣΩΝΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛΙΔΕΣ
1. Εισαγωγή	4-5
2. Ιστορικά	6-8
3. Βασικά χαρακτηριστικά της SE	9-10
4. Η ίδρυση της Societa Europhaea	11-33
➤ Διαδικασία ίδρυσης της SE	
➤ Τρόποι ίδρυσης της SE	
➤ Η συγχώνευση	
➤ Σύσταση SE χαρτοφυλακίου («Holding SE»)	
➤ Σύσταση κοινής θυγατρικής SE	
➤ Μετατροπή ανώνυμης εταιρείας σε SE	
➤ Ίδρυση θυγατρικής SE από άλλη SE	
5. Η έδρα της SE	34-38
➤ Η μεταφορά της έδρας	
6. Τα όργανα της SE	39-48
➤ Το διοικητικό όργανο	
➤ Το δισυδρικό σύστημα	
➤ Το διευθυντικό όργανο	
➤ Το εποπτικό όργανο	
➤ Το μονιστικό σύστημα	
➤ Ομοιότητες των δύο συστημάτων	
➤ Το ζήτημα της εταιρικής διακυβέρνησης	
➤ Η γενική συνέλευση	
➤ Οι ελεγκτές	
7. Άλλες ρυθμίσεις για τις SE	49-55
➤ Η προστασία της μειοψηφίας στην SE	
➤ Η τροποποίηση του καταστατικού της SE	
➤ Οι ετήσιες και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της SE	
➤ Μετασχηματισμοί της SE	
➤ Η SE και οι όμιλοι επιχειρήσεων	
➤ Η SE με εισηγμένες κινητές αξίες σε χρηματιστήριο	

	➤	Λύση, εκκαθάριση και συλλογικές διαδικασίες της SE	
	➤	Φορολογικό καθεστώς	
8.		Ο ρόλος των εργαζομένων	56-61
	➤	Η διαπραγμάτευση και η συμφωνία	
	➤	Οι διατάξεις αναφοράς	
9.		Επίλογος	62
10.		Βιβλιογραφία	63

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς και η επακόλουθη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης στο σύνολο της Κοινότητας, συνεπάγεται, εκτός από την κατάργηση των εμποδίων στις συναλλαγές, την αναδιάρθρωση των παραγωγικών δομών στο κοινοτικό επίπεδο· για το σκοπό αυτό, είναι απαραίτητο οι επιχειρήσεις των οποίων η δραστηριότητα δεν περιορίζεται στην ικανοποίηση των καθαρά τοπικών αναγκών να μπορούν να σχεδιάζουν και να αναλαμβάνουν την αναδιοργάνωση των δραστηριοτήτων τους σε κοινοτικό επίπεδο. Μια τέτοια αναδιοργάνωση προϋποθέτει ότι υπάρχουσες επιχειρήσεις από διάφορα κράτη μέλη μπορούν να ενοποιήσουν το δυναμικό τους με συγχώνευση. Αυτό είναι επιτρεπτό μόνο εφόσον τηρούνται οι κανόνες ανταγωνισμού της συνθήκης. Η αναδιάρθρωση και συνεργασία επιχειρήσεων διαφορετικών κρατών μελών προσκρούει σε δυσχέρειες νομικής, φορολογικής και ψυχολογικής φύσεως· η προσέγγιση του εταιρικού δικαίου των κρατών μελών, με την έκδοση οδηγιών βασιζόμενων στο άρθρο 44 της συνθήκης, μπορεί να θεραπεύσει ορισμένες από τις δυσχέρειες αυτές· η προσέγγιση δεν απαλλάσσει, όμως, τις επιχειρήσεις που υπάγονται σε διαφορετικές νομοθεσίες από την υποχρέωση επιλογής μιας μορφής εταιρίας, διεπόμενης από μια συγκεκριμένη εθνική νομοθεσία. Έτσι, το νομικό πλαίσιο στο οποίο οφείλει να ασκείται επιχειρηματική δραστηριότητα στην Κοινότητα βασίζεται ακόμη σημαντικά στην εθνική νομοθεσία και ως εκ τούτου δεν αντιστοιχεί πλέον στο οικονομικό πλαίσιο στο οποίο πρέπει να αναπτυχθεί η δραστηριότητα αυτή για να καταστεί δυνατή η υλοποίηση των στόχων του άρθρου 18 της συνθήκης· τούτο συνιστά σημαντικό εμπόδιο ως προς τη δημιουργία ομίλων εταιριών διαφορετικών κρατών μελών. Έτσι δημιουργείται η ανάγκη για μια νέα εταιρική μορφή.

Η διαδικασία έχει ξεκινήσει εδώ και τριάντα περίπου χρόνια και ακόμα δεν έχει καταλήξει σε τελικό αποτέλεσμα. Οι λόγοι είναι δύο: από τη μια μεριά η πολυνομία που επικρατεί στις διάφορες χώρες και από την άλλη οι αντιδράσεις στη θέσπιση κανόνων συμμετοχής των εργαζομένων στην εποπτεία ή διοίκηση των Ευρωπαϊκών Εταιρειών.

Η πρόταση του 1989 για την Ευρωπαϊκή Εταιρεία ήταν χωρισμένη σε δύο μέρη:

1. στον Κανονισμό για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Εταιρείας, δηλαδή το σχέδιο καταστατικού που περιέχει γενικές διατάξεις που διέπουν μια Ευρωπαϊκή Εταιρεία, τους τρόπους σύστασης και διάρθρωσής της, τον τρόπο κατάρτισης των ετήσιων και ενοποιημένων λογαριασμών, διατάξεις που διέπουν την λύση, την εκκαθάριση, την αφερεγγυότητα και την παύση πληρωμών και άλλες συμπληρωματικές και μεταβατικές διατάξεις και

2. στην Οδηγία για τον ρόλο των εργαζομένων που περιέχει γενικές διατάξεις που διέπουν τον ρόλο των εργαζομένων, διατάξεις για την διαδικασία διαπραγματεύσεων και διάφορες άλλες διατάξεις.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Η ιστορία της Societas Europa υπήρξε πολυκύμαντη. Ήδη από τη δεκαετία του 60 η Επιτροπή είχε επιφορτίσει ομάδα εμπειρογνομένων με την εκπόνηση κειμένου για μια υπερεθνική/ευρωπαϊκή εταιρία. Επιτροπή υπό τον καθηγητή Sanders, που θεωρείται ως ο πνευματικός πατέρας της SE, παρουσίασε το 1967 προσχέδιο διεθνούς σύμβασης, τα βασικά στοιχεία του οποίου αποτέλεσαν το σχέδιο Κανονισμού της 30.6.1970, με 284 άρθρα, βασιζόμενο στο άρθρο 235 (τώρα 308) της Συνθήκης. Έπειτα ακολούθησε νεότερο σχέδιο (της 30.4.1975). Επρόκειτο για μια μεγάλη προσπάθεια καθολικής ρύθμισης της νέας αυτής εταιρικής μορφής σε υπερεθνικό επίπεδο η οποία περιλάμβανε και ακανθώδη ζητήματα όπως η εργατική συμμετοχή, δίκαιο ομίλων, φορολογικό δίκαιο κλπ. Επιπλέον καταβλήθηκε προσπάθεια αποφυγής κατά το δυνατόν της εφαρμογής των εθνικών δικαίων. Τα κενά θα έπρεπε να πληρωθούν κατά προτεραιότητα από τις αρχές που ενέπνεαν το σχέδιο, άλλως τις κοινές δικαιοκτικές αρχές των κρατών μελών.

Στη συνέχεια υπήρξε σειρά προσπαθειών, που κατά καιρούς προσέκρουαν σε πολιτικές αντιρρήσεις, κυρίως από τα κράτη μέλη που απέρριπταν την προτεινόμενη κατά το γερμανικό μοντέλο εργατική συμμετοχή, αλλά και το άγχος της Γερμανίας μήπως μέσω του νέου οχήματος δοθεί δυνατότητα στις γερμανικές επιχειρήσεις να αποφύγουν τη συμμετοχή. Ακολούθησαν έτσι σχέδια κανονισμών και Οδηγιών του 1989 (για πρώτη φορά χωρίστηκε η ύλη σε Κανονισμό και Οδηγία- η τελευταία για το ρόλο των εργαζομένων) και του 1991, ενώ εκπονήθηκαν και άλλα σχέδια που δεν δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα, και που στο ζήτημα της εταιρικής συμμετοχής προέβλεπαν συμφωνία εταιρείας και εργαζομένων. Η πρόταση της «επιτροπής Davignon» (1997), για υιοθέτηση σταθερών «διατάξεων αναφοράς» σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας, σήμαινε την απεμπλοκή, όχι όμως και τη λύση του ζητήματος για το οποίο εξακολουθούσαν να υπάρχουν διαφωνίες για τις περιπτώσεις συγχωνεύσεων. Η ξαφνική υιοθέτηση της SE από τη σύνοδο της Νίκαιας το Δεκέμβριο 2000 στη βάση του άρθρου 308 της Συνθήκης (αντί των άρθρων 95 και 44, όπως ενδιάμεσα προτεινόταν) επέτρεψε, λόγω της ομοφωνίας που χρειάστηκε, να παρακαμφθεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, περιοριζόμενο σε

«διαβουλεύσεις», και να επιταχυνθεί η έκδοση των δύο κειμένων-Κανονισμού και Οδηγίας. Οι λόγοι για τους οποίους επιτεύχθηκε η προώθηση και η τελική υιοθέτηση της SE ήταν αφενός μεν πολιτικοί (εν μέρει αδιαφανείς), αφετέρου δε η απλοποίηση των κειμένων, λόγω της εν τω μεταξύ επιτευχθείσας προόδου στην εναρμόνιση των εθνικών δικαίων μέσω των Οδηγιών (από 284 τα άρθρα του Κανονισμού έγιναν 70 συν 17 της Οδηγίας), κυρίως όμως ο συμβιβασμός στο ζήτημα της εργατικής συμμετοχής σε περίπτωση συγχώνευσης, που σε κάποιο βαθμό και υπό προϋποθέσεις έγινε προαιρετική. Ο Κανονισμός άρχισε να ισχύει την 8.10.2004, οπότε και έπρεπε να είχαν ληφθεί τα μέτρα εναρμόνισης των εθνικών δικαίων με την Οδηγία. Όμως νομοθετικά μέτρα ήταν εκ των πραγμάτων απαραίτητα και για τη συμπλήρωση των ρυθμίσεων του κανονισμού σε ζητήματα που ο ίδιος παραπέμπει γενικά στους εθνικούς κανόνες για την ανώνυμη εταιρία ή σε κατ' ιδίαν ειδικές εθνικές δυνατότητες και επιλογές.

Η υιοθέτηση της SE χαιρετίστηκε από πολλούς χωρίς όμως να λείπουν οι φωνές για το ανώφελο ή το κακότεχνο του εγχειρήματος.

Ο Κανονισμός και η Οδηγία δεν αποτέλεσαν αυτόνομο ρυθμιστικό πλαίσιο για την SE. Υπήρξε συνεπώς ανάγκη να ληφθούν κατάλληλα νομοθετικά μέτρα από τους εθνικούς νομοθέτες για να καταστεί δυνατή η σύσταση και η λειτουργία της SE. Ωστόσο και παρά τον ορισμό τακτής προθεσμίας για την έναρξη ισχύος του νέου θεσμού (8.10.2004) και την ανάγκη νομοθετικής συμπλήρωσης (για τον Κανονισμό) ή νομοθετικής εναρμόνισης (για την Οδηγία), η ανταπόκριση των κρατών μελών δεν υπήρξε ούτε ενθουσιαστική ούτε άμεση. Είτε διότι το ζήτημα δεν κρίθηκε επείγον, είτε διότι κάθε κράτος μέλος προτιμούσε να διαπιστώσει προηγουμένως τον τρόπο ανταπόκρισης των υπολοίπων, η νομοθετική δράση ήλθε με κάποια βραδύτητα. Έτσι τα περισσότερα κράτη δραστηριοποιήθηκαν το 2004 ή και καθυστερημένα π.χ. στην Γαλλία το 2005, στην Ελλάδα εν μέρει το 2005 και εν μέρει το 2006, στο Λουξεμβούργο το 2006, ενώ η Επιτροπή έχει κινήσει διαδικασία με αιτιολογημένη γνώμη κατά της Ισπανίας και της Ιρλανδίας για παράλειψη ενσωμάτωσης της Οδηγίας. Η κατάσταση σήμερα είναι μάλλον ικανοποιητική.

Στην Ελλάδα εισήχθη με καθυστέρηση ο ν. 3412/2005 «Πλαίσιο Ρυθμίσεων για τη Σύσταση και τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Εταιρείας»

(ΦΕΚ 276 Α'/4.11.2005), ο οποίος παρείχε και νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση π.δ. για την ενσωμάτωση της Οδηγίας στο ελληνικό δίκαιο. Έτσι η σύσταση SE στην Ελλάδα είναι πρακτικά δυνατή μόνο από 4.5.2006, με καθυστέρηση δηλαδή 19 μηνών. Ο νόμος ν.3412/2005 προβαίνει σε συμπληρωματικές ρυθμίσεις, αναγκαίες για τη λειτουργία της ελληνικής Se ή σε ορισμένα σημεία και για τη συμμετοχή ελληνικών εταιρειών στην ίδρυση αλλοδαπής SE ή τη μεταφορά της έδρας σε άλλο κράτος μέλος. Σε επιμέρους ζητήματα «εγκλιματίζει» το θεσμό στα δεδομένα του ελληνικού δικαίου.

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ SE

Η SE είναι κεφαλαιουχική εταιρεία με νομική προσωπικότητα και συνιστάται κατά τους όρους και τις διαδικασίες του Κανονισμού και του νόμου 3412/2005. Σύμφωνα με τον Κανονισμό το κεφάλαιο της SE εκφράζεται σε ευρώ. Για την σύσταση της απαιτείται υποχρεωτικό ελάχιστο «καλυφθέν» κεφάλαιο 120.000 ευρώ, ποσό που σχετικά δεν είναι υψηλό. Παρόλα αυτά αν το δίκαιο κράτους μέλους προβλέπει υψηλότερο καλυφθέν κεφάλαιο για τις εταιρείες που ασκούν ορισμένα είδη δραστηριοτήτων (π.χ. πιστωτικά ιδρύματα, ασφαλιστικές επιχειρήσεις κλπ), τότε αυτό διέπει και τις SE που έχουν την καταστατική έδρα τους στο εν λόγω κράτος μέλος. Η αναφορά σε «καλυφθέν» κεφάλαιο σημαίνει ότι τουλάχιστον το $\frac{1}{4}$ θα πρέπει να έχει καταβληθεί κατά την ίδρυση. Οι εισφορές σε είδος θα πρέπει επίσης να υπόκεινται σε εκτίμηση κατά τις εθνικές διατάξεις. Ο ελληνικός νόμος προσθέτει, ότι οι διατάξεις του ν.2190/1920 για την κάλυψη του κεφαλαίου με δημόσια εγγραφή « εφαρμόζονται αναλογικά».

Το κεφάλαιο της SE διαιρείται σε μετοχές. Ελάχιστη ονομαστική αξία της μετοχής δεν προβλέπεται, συνεπώς θα εφαρμοστεί το άρθρο 14 του ν.2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών το οποίο αναφέρει ότι η ονομαστική αξία κάθε μετοχής δεν δύναται να ορισθεί κατώτερη των τριάντα λεπτών (0,30) του ευρώ και ανώτερη των εκατό (100) ευρώ. Επίσης, απαγορεύεται η έκδοση μετοχών σε τιμή κατώτερη του αρτίου. Σε περίπτωση έκδοσης μετοχών υπέρ το άρτιον η προκύπτουσα διαφορά δεν δύναται να διατεθεί προς πληρωμή μερισμάτων ή ποσοστών. Η μετατροπή και η στρογγυλοποίηση της ονομαστικής αξίας της μετοχής γίνεται με αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου και τροποποίηση των σχετικών άρθρων του καταστατικού, που αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών ή και με καταβολή μετρητών. Το ποσό που αντιστοιχεί στη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου καταχωρίζεται υποχρεωτικά σε ειδικό αποθεματικό "Διαφορά από μετατροπή μετοχικού κεφαλαίου σε ευρώ" και κεφαλαιοποιείται σε μελλοντική αύξηση του εν λόγω κεφαλαίου. Οι μέτοχοι ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού του κεφαλαίου το οποίο έχουν καλύψει και οφείλουν να καταβάλουν. Το κεφάλαιο της SE, η διατήρηση του, οι μεταβολές

του (αύξηση και μείωση), καθώς και οι μετοχές, οι ομολογίες και οι άλλοι τίτλοι της SE διέπονται από τις διατάξεις που θα ίσχυαν για μια Α.Ε. εδρεύουσα στο κράτος καταχώρισης της SE.

Η επωνυμία της SE διέπεται από τις διατάξεις για τις Α.Ε. (άρθρο 5 ν.2190/920). Η ανώνυμη εταιρεία λαμβάνει την επωνυμία της από το είδος της επιχείρησης που ασκεί. Στην επωνυμία μπορεί να περιέχεται το ονοματεπώνυμο του ιδρυτή ή άλλου φυσικού προσώπου. Σε περίπτωση που ο σκοπός της εταιρείας εκτείνεται σε πολλά αντικείμενα, η επωνυμία μπορεί να λαμβάνεται από τα κυριότερα από αυτά. Εάν όμως διευρυνθεί ο σκοπός δεν είναι απαραίτητο να αλλάξει η εταιρική επωνυμία. Η SE θέτει πριν ή μετά την εταιρική επωνυμία της τα διακριτικά "SE". Μόνο οι SE μπορούν να περιλάβουν το διακριτικό "SE" στην επωνυμία τους. Ωστόσο, οι εταιρείες ή άλλα νομικά πρόσωπα που καταχωρήθηκαν σε κράτος μέλος πριν από την ημερομηνία θέσεως σε ισχύ του παρόντος κανονισμού και στην εταιρική επωνυμία των οποίων υπάρχουν τα διακριτικά "SE", δεν οφείλουν να τροποποιήσουν την εταιρική τους επωνυμία.

Η SE μπορεί κατά τα λοιπά να έχει οποιοδήποτε αντικείμενο και σκοπό (εμπορικό ή όχι, προϊόντα ή υπηρεσίες, να είναι πιστωτικό ίδρυμα, ασφαλιστική επιχείρηση κτλ). Μπορεί επίσης να προτίθεται να εισαγάγει τις μετοχές της σε χρηματιστήριο ή να προσφύγει σε δημόσια εγγραφή.

Η SE θα είναι εμπορική εταιρεία όπως κάθε Α.Ε. ανεξάρτητα αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση, άρα θα είναι έμπορος κατά το τυπικό σύστημα.

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ SOCIETAS EUROPAEA

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΗΣ SE

Η ίδρυση της SE διέπεται από τη νομοθεσία περί ανωνύμων εταιρειών του κράτους της καταστατικής έδρας της SE., υπόκειται δε στη δημοσιότητα της πρώτης Οδηγίας 68/151/ΕΟΚ, συντελούμενη σε μητρώο που ορίζεται από το εθνικό δίκαιο. Η καταχώρηση είναι το νομικό γεγονός που προσδίδει στην SE νομική προσωπικότητα.

Η «ελληνική» SE συνιστάται με δημόσιο (συμβολαιογραφικό) έγγραφο. Το καταστατικό περιλαμβάνει το ελάχιστο περιεχόμενο του άρθρου 2 του ν.2190/1920, που πρέπει να είναι πάντα σύμφωνο με τις ρυθμίσεις για το ρόλο των εργαζομένων. Δηλαδή σύμφωνα με τον παραπάνω νόμο, το καταστατικό πρέπει να περιέχει διατάξεις:

- α. Για την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας.
- β. Για την έδρα της εταιρείας.
- γ. Για την διάρκειά της.
- δ. Για το ύψος και τον τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου.
- ε. Για το είδος των μετοχών, καθώς και για τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοσή τους.
- στ. Για τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας εάν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών.
- ζ. Για τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες, ή ανώνυμων σε ονομαστικές.
- η. Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.
- θ. Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων.
- ι. Για τους ελεγκτές.

ια. Για τα δικαιώματα των μετόχων.

ιβ. Για τον ισολογισμό και τη διάθεση των κερδών.

ιγ. Για τη λύση της εταιρείας και την εκκαθάριση της περιουσίας της.

Επίσης πρέπει να αναφέρει τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρείας ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό και το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων, των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή.

Η σύσταση θα υπόκειται σε διοικητική έγκριση σύμφωνα με το άρθρο 4 ν.2190/1920 (θα ισχύει και για την SE ο καταμερισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και νομαρχιών) και θα λαμβάνει χώρα με την καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. Η δημοσιότητα της ίδρυσης της SE δεν ολοκληρώνεται με την καταχώριση στο ΜΑΕ, απαιτείται και δημοσίευση αφενός μεν στο τεύχος Α.Ε. και ΕΠΕ, αφετέρου δε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η ανακοίνωση αυτή περιλαμβάνει την εταιρική επωνυμία, τον αριθμό, την ημερομηνία και τον τόπο καταχώρησης της SE, την ημερομηνία, τον τόπο και τον τίτλο της δημοσίευσης, καθώς και την καταστατική έδρα και τον τομέα δραστηριότητας της SE. Και για τις δύο περιπτώσεις η δημοσίευση είναι απλώς δηλωτική. Πρέπει να αναφερθεί ότι η δημοσιότητα και των άλλων πράξεων και στοιχείων γίνεται με τον ίδιο τρόπο (μητρώο Α.Ε., ΦΕΚ, Επίσημη Εφημερίδα).

Από 1/1/2007 η SE υποχρεούται να γραφτεί στο ΓΕΜΗ (Γενικό Εμπορικό Μητρώο-νόμος 3419/2005) και να εφαρμόζει τις σχετικές διατάξεις του νόμου αυτού.

Η καταχώρηση στο μητρώο είναι δυνατή μόνο αν έχει διακανονισθεί το ζήτημα του ρόλου των εργαζομένων, έτσι ώστε θα πρέπει την στιγμή εκείνη να διαπιστώνεται το κατά πόσο υπήρξε η προβλεπόμενη συμφωνία με τους εργαζομένους ή συνέτρεξαν άλλες περιστάσεις που επιτρέπουν την καταχώρηση και χωρίς μια τέτοια συμφωνία.

Σε περίπτωση που διενεργηθούν πράξεις στο όνομα της SE κατά το ιδρυτικό στάδιο και η SE δεν αναλάβει στη συνέχεια τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις πράξεις αυτές τότε τα πρόσωπα (νομικά ή φυσικά)

που έχουν «εκτελέσει» τις πράξεις αυτές ευθύνονται για αυτές εις ολόκληρο και απεριόριστα απέναντι σε τρίτους εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία. Παρόμοια διάταξη υπάρχει και στον νόμο 3412/2005 με κάποια διαφοροποίηση. Ο παραπάνω νόμος αναφέρεται σε πρόσωπα που έχουν ενεργήσει και «υπογράψει ρητώς» στο όνομα της εταιρείας κάτι που περιορίζει την ευθύνη σε αντίθεση με τον Κανονισμό που δεν απαιτεί ούτε υπογραφή, ούτε ρητή δήλωση των ιδρυτών ότι ενεργούν στο όνομα της εταιρείας. Βέβαια αυτό δεν καλύπτει τις περιπτώσεις που η SE ιδρύεται μετά από συγχώνευση ή με συνέχιση της νομικής προσωπικότητας (μετατροπή) διότι τότε οποιεσδήποτε υποχρεώσεις δεν θα λαμβάνονται «εξ ονόματος της SE», αλλά ήδη στο όνομα της προωθούσας τη σύσταση της SE εταιρείας. Στην περίπτωση αυτή η SE ευθύνεται ήδη από το ιδρυτικό της στάδιο με τις υποχρεώσεις αυτές.

ΤΡΟΠΟΙ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΗΣ SE

Η SE προσδιορίζεται από τον βασικό προορισμό της που είναι η χρήση της από επιχειρήσεις με διεθνή δραστηριότητα, δηλαδή δραστηριότητα που δεν περιορίζεται στην ικανοποίηση καθαρά τοπικών αναγκών. Επίσης η SE δεν μπορεί να ιδρυθεί σε κάθε περίπτωση, από οποιουσδήποτε φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Χρήση της μπορεί να γίνει μόνο από υφιστάμενες επιχειρήσεις που σχεδιάζουν την «αναδιοργάνωση των δραστηριοτήτων τους σε κοινοτικό επίπεδο». Κατά συνέπεια και σύμφωνα με τα δύο παραπάνω χαρακτηριστικά, (τον διεθνή προορισμό και τον σχεδιασμό και την αναδιοργάνωση), ο Κανονισμός προσδιορίζει:

- αφενός μεν τις επιχειρήσεις που μπορούν να ιδρύσουν SE. Πρόκειται για επιχειρήσεις διαφόρων κρατών-μελών ή με ορισμένη κοινοτική δικτύωση, από άποψη νομικής μορφής μιλάμε για Α.Ε. και κατ' εξαίρεση ΕΠΕ (στις περιπτώσεις SE χαρτοφυλακίου και θυγατρικής SE) ή και σε άλλες εταιρείες (στην περίπτωση θυγατρικής SE). Τα φυσικά πρόσωπα δεν επιτρέπεται να συμμετάσχουν στην ίδρυση της SE αλλά πρέπει να περάσουν από υφιστάμενες εταιρείες.

- αφετέρου δε τους τρόπους ίδρυσης που στην ουσία συνθέτουν ένα δίκαιο «μετατρεπτικής» ίδρυσης.

Οι τρόποι ίδρυσης όπως προβλέπονται από τον Κανονισμό είναι

1. η συγχώνευση
2. η σύσταση SE χαρτοφυλακίου
3. η σύσταση κοινής θυγατρικής SE
4. η μετατροπή ανώνυμης εταιρείας σε SE
5. η ίδρυση θυγατρικής SE από άλλη SE

Παρακάτω θα γίνει ανάλυση των τρόπων ίδρυσης.

Η ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ

Η SE μπορεί να γίνει με συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα και την κεντρική τους διοίκηση στην Κοινότητα, εφόσον δύο τουλάχιστον από αυτές διέπονται από το δίκαιο διαφορετικών κρατών μελών. Ο Κανονισμός δίνει την δυνατότητα σε ένα κράτος μέλος να μπορεί να προβλέπει ότι μια εταιρεία που δεν έχει την κεντρική της διοίκηση στην Κοινότητα μπορεί να συμμετάσχει στη σύσταση μιας SE εφόσον έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους στο οποίο έχει και την καταστατική έδρα της και διατηρεί πραγματικό και συνεχή δεσμό με την οικονομία κράτους μέλους. Πρόκειται λοιπόν για δυνατότητα διεθνούς συγχώνευσης κάτι που μέχρι τώρα ήταν εξαιρετικά δύσκολο, αν όχι αδύνατο.

Η SE θεωρείται ανώνυμη εταιρεία υπαγόμενη στο δίκαιο του κράτους μέλους της καταστατικής της έδρας, συνεπώς η SE μπορεί να συστήσει μία ή περισσότερες θυγατρικές υπό μορφή SE. Η νομοθεσία ενός κράτους μέλους μπορεί να απαγορεύσει τη συμμετοχή μιας εθνικής Α.Ε. στη σύσταση SE. Η απαγόρευση αυτή μπορεί να γίνει μόνο για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Η απαγόρευση μπορεί να αποφασισθεί, πριν από την έκδοση του πιστοποιητικού, για το οποίο γίνεται λόγος στη συνέχεια και «επιδέχεται

ενδίκων μέσων ενώπιον δικαστικής αρχής». Ο ν.3412/2005 υιοθετεί την δυνατότητα αυτή και αναθέτει στην οικεία ΔΟΥ ή και άλλη αρχή, που είναι αρμόδια, κατά περίπτωση σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (π.χ. η γαλλική νομοθεσία προβλέπει ότι αρμόδια αρχή να αντιταχθεί στη συγχώνευση είναι καταρχήν ο εισαγγελέας) να δηλώσει τη συνδρομή νομίμου λόγου, πριν από την έκδοση του πιστοποιητικού.

Η συγχώνευση μπορεί να γίνει είτε με απορρόφηση είτε με σύσταση νέας εταιρείας. Στην πρώτη περίπτωση η απορροφούσα εταιρεία λαμβάνει τη μορφή SE ταυτόχρονα με τη συγχώνευση. Στην δεύτερη περίπτωση, η SE είναι η νέα εταιρεία. Για τους τομείς που δεν καλύπτονται από τον Κανονισμό ή όταν καλύπτονται εν μέρει κάθε εταιρεία που συμμετέχει στη σύσταση SE δια συγχωνεύσεως υπόκειται στις διατάξεις του δικαίου του κράτους μέλους στο οποίο υπάγεται για τα μη καλυπτόμενα σημεία.

Το δίκαιο κάθε κράτους μέλους, στο οποίο υπάγεται κάθε μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες ισχύει τόσο για την προστασία των συμφερόντων των πιστωτών των συγχωνευόμενων εταιρειών, των κατόχων ομολογιών ή άλλων τίτλων, πλην μετοχών, που παρέχουν ειδικά δικαιώματα όσο και τον έλεγχο της νομιμότητας της συγχώνευσης. Αυτό σημαίνει ότι γίνονται ταυτόχρονες διαδικασίες, μία για κάθε εταιρεία σύμφωνα με το δικό της δίκαιο. Το ελληνικό δίκαιο θα εφαρμοσθεί όχι μόνο όταν πρόκειται να ιδρυθεί ελληνική SE από ελληνικές Α.Ε. αλλά και όταν πρόκειται να απορροφηθούν από αλλοδαπή εταιρεία ή συμμετέχουν στη σύσταση αλλοδαπής SE. Κατά τη δεύτερη φάση όπου συνάπτεται η σύμβαση συγχώνευσης και καταχωρείται στο μητρώο, η συγχώνευση διέπεται κατευθείαν από τον Κανονισμό.

Τα διευθυντικά ή διοικητικά όργανα των συγχωνευόμενων εταιρειών καταρτίζουν σχέδιο συγχώνευσης. Το σχέδιο περιλαμβάνει:

- α) την επωνυμία και την καταστατική έδρα των συγχωνευόμενων εταιρειών, καθώς και την επωνυμία και έδρα που προτείνεται για την SE
- β) τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών και το ύψος οποιασδήποτε αντιστάθμισης
- γ) τον τρόπο περιέλευσης των μετοχών της SE στους μετόχους

δ) την ημερομηνία από την οποία οι μετοχές αυτές παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη, καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό

ε) την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις των συγχωνευόμενων εταιρειών θεωρούνται, λογιστικώς, ως τελούμενες για λογαριασμό της SE

στ) τα δικαιώματα που διασφαλίζει η SE στους μετόχους που έχουν ειδικά δικαιώματα και στους κομιστές άλλων τίτλων πλην των μετοχών, ή τα μέτρα που προτείνονται για το σκοπό αυτό

ζ) όλα τα ειδικά πλεονεκτήματα που παρέχονται στους εμπειρογνώμονες που εξετάζουν το σχέδιο συγχώνευσης καθώς και στα μέλη των διοικητικών, διευθυντικών, εποπτικών ή ελεγκτικών οργάνων των συγχωνευόμενων εταιρειών

η) το καταστατικό της SE και

θ) πληροφορίες για τις διαδικασίες με τις οποίες καθορίζονται οι ρυθμίσεις περί το ρόλο των εργαζομένων σύμφωνα με την Οδηγία 2001/86/EK.

Κάποια από τα παραπάνω στοιχεία για τη συγχώνευση πρέπει να δημοσιευθούν στην επίσημη εφημερίδα του κάθε κράτους μέλους. Αυτά σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κανονισμού είναι:

α) ο τύπος, η επωνυμία και η καταστατική έδρα των συγχωνευόμενων εταιρειών

β) το μητρώο στο οποίο έχουν κατατεθεί οι πράξεις που αναφέρει το άρθρο 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 68/151/ΕΟΚ για καθεμία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, καθώς και ο αριθμός καταχώρησης στο μητρώο

γ) ο τρόπος με τον οποίο θα ασκούνται τα δικαιώματα των πιστωτών της εν λόγω εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 24, καθώς και η διεύθυνση όπου μπορεί να ληφθεί, δωρεάν, υλικό προς πλήρη ενημέρωση σχετικώς

δ) ο τρόπος με τον οποίο θα ασκούνται τα δικαιώματα των μετόχων της μειοψηφίας της εν λόγω εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 24, καθώς και η διεύθυνση όπου μπορεί να ληφθεί, δωρεάν, υλικό προς πλήρη ενημέρωση σχετικά

ε) η επωνυμία και η καταστατική έδρα που προβλέπονται για την SE.

Τα στοιχεία αυτά μπορούν να αυξηθούν ανάλογα με τις πρόσθετες απαιτήσεις που επιβάλλει το κράτος μέλος που υπάγεται η εταιρεία.

Στη συγχώνευση είναι απαραίτητο να λάβουν μέρος εμπειρογνώμονες οι οποίοι θα συντάξουν έκθεση για τους μετόχους κάθε μιας εταιρείας, είναι όμως δυνατό και να συντάξουν ενιαία έκθεση για το σύνολο των μετόχων των εταιρειών μετά από κοινή αίτηση αυτών. Οι εμπειρογνώμονες έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από κάθε συγχωνευόμενη εταιρεία οποιαδήποτε πληροφορία θεωρήσουν αναγκαία για την ολοκλήρωση του έργου τους.

Η γενική συνέλευση κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες πρέπει να εγκρίνει το σχέδιο συγχώνευσης. Χρειάζεται η αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία ενώ απαιτείται και έγκριση της συνέλευσης των μετόχων με μετοχές κατηγορίας που «θίγεται» από τη συγχώνευση.

Ένα κράτος μέλος μπορεί να θεσπίσει, όσον αφορά τις συγχωνευόμενες εταιρείες που διέπονται από το δίκαιό του, διατάξεις για την εξασφάλιση κατάλληλης προστασίας των μετόχων της μειοψηφίας που τάχθηκαν κατά της συγχώνευσης. Όμοιες διατάξεις περιέχει και η Οδηγία για τις διασυννοριακές συγχωνεύσεις. Τέτοιου είδους μέτρα μπορεί να συνίστανται σε πληροφόρηση, δικαιώματα συναίνεσης, αυξημένες πλειοψηφίες, δικαίωμα εξόδου ή και δικαστικό έλεγχο της σχέσης ανταλλαγής. Η προστασία της μειοψηφίας μπορεί βέβαια να εξασφαλιστεί και με τις γενικές διατάξεις σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο των Α.Ε. Εξάλλου ο Κανονισμός στο άρθρο 21 προβλέπει και υποχρεώνει σε δημοσίευση στοιχεία για τον «τρόπο με τον οποίο θα ασκούνται τα δικαιώματα των μετόχων της μειοψηφίας της εν λόγω εταιρείας καθώς και την διεύθυνση όπου μπορεί να ληφθεί δωρεάν υλικό προς την πλήρη ενημέρωση σχετικά».

Ο νόμος 3412/2005 προβλέπει ότι σε περίπτωση συγχώνευσης ανώνυμης εταιρείας, με σκοπό τη σύσταση μιας SE, οι μέτοχοι της ανώνυμης εταιρείας που ψήφισαν κατά της συγχώνευσης δικαιούνται να απαιτήσουν από την εταιρεία την εξαγορά των μετοχών τους αν συντρέχει σπουδαίος λόγος και ιδίως αν η σχέση ανταλλαγής είναι ιδιαίτερα δυσμενής γι' αυτούς. Για να εξασφαλίσουν την καταβολή του τμήματος εξαγοράς μπορεί να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα. Για τα υπόλοιπα εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου 2190/1920 (περί Α.Ε.) και σύμφωνα με αυτόν οι μειοψηφούντες μέτοχοι της διασπώμενης Εταιρείας μπορούν να απαιτήσουν από την Εταιρεία αυτή να εξαγοράσει τις μετοχές τους. Στην περίπτωση αυτή έχουν αξίωση για ποσό ανάλογο με την αξία των μετοχών τους και αν υπάρξει διαφωνία για το ποσό αυτό αποφαινεται το Μονομελές Πρωτοδικείο, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Η άσκηση του δικαιώματος εξαγοράς δεν υπόκειται κατά τον ελληνικό νόμο σε προθεσμία, θα αντίκειται στην καλή πίστη όμως βραδεία αίτηση. Δεν είναι πάντως προϋπόθεση της αίτησης το να έχει δηλώσει ο μέτοχος στην Γ.Σ. ότι θα προβεί στην άσκηση του δικαιώματος.

Θα πρέπει επίσης να προσεχθεί ότι προκειμένου να υποστούν τη μείωση της δυναμικής τους θέσης στη νέα εταιρεία, οι μέτοχοι της μειοψηφίας προτιμούν να αποχωρήσουν μέσω της εξαγοράς. Όμως η άδικη σχέση ανταλλαγής θα θεωρείται λόγος ακυρότητας της συγχώνευσης αν και η έξοδος του μετόχου που αδικήθηκε μέσω της εξαγοράς θα αίρει ουσιαστικά το λόγο ακυρότητας. Η ρύθμιση διαφοροποιείται από μία εναλλακτική αντιμετώπιση της άδικης σχέσης ανταλλαγής, όπως προβλέπεται στην Γερμανία ή την Ιταλία, όπου το πρόβλημα διαχωρίζεται από το κύρος της συγχώνευσης και οδηγεί σε διόρθωση της σχέσης ή σε αποζημίωση του αδικηθέντος μετόχου, που παραμένει στην εταιρεία. Ο Κανονισμός δεν λαμβάνει θέση για το ποια μέθοδο (ακυρότητα, δικαίωμα αποζημίωσης ή άλλη) πρέπει να υιοθετήσουν τα κράτη μέλη αναφέρει ωστόσο ότι εάν η νομοθεσία κράτους μέλους στην οποία υπάγεται η συγχωνευόμενη εταιρεία προβλέπει διαδικασία ανάλυσης και τροποποίησης της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών, ή διαδικασία αποζημίωσης των μετόχων της μειοψηφίας, χωρίς να εμποδίζεται η καταχώρηση της συγχώνευσης, η διαδικασία αυτή μπορεί να εφαρμοστεί μόνον εφόσον οι άλλες συγχωνευόμενες εταιρείες που βρίσκονται

σε κράτη μέλη τα οποία δεν προβλέπουν τέτοια διαδικασία, δεχτούν ρητώς την έγκριση του σχεδίου συγχώνευσης δηλαδή τη δυνατότητα των μετόχων αυτής της συγχωνευόμενης εταιρείας να προσφύγουν στη διαδικασία αυτή. Στις περιπτώσεις αυτές, το δικαστήριο, ο συμβολαιογράφος ή άλλες αρμόδιες αρχές μπορούν να εκδώσουν το πιστοποιητικό ακόμη και αν η διαδικασία αυτή έχει αρχίσει. Το πιστοποιητικό πρέπει, ωστόσο, να αναφέρει ότι η διαδικασία εκκρεμεί. Η απόφαση στην οποία καταλήγει η διαδικασία είναι δεσμευτική για την απορροφούσα εταιρεία και όλους τους μετόχους της.

Κάπου εδώ δημιουργείται μια εύλογη απορία: ποια εταιρεία έχει την υποχρέωση της εξαγοράς, η εταιρεία της οποίας ήταν μέλος ο αντιρρησίας μέτοχος ή η SE που προέρχεται από την συγχώνευση; Σύμφωνα με το άρθρο 12 του νόμου 3412/2005 φαίνεται ότι είναι σωστή η πρώτη λύση δηλαδή ότι υποχρέωση εξαγοράς έχει η εταιρεία της οποίας ήταν μέλος ο αντιρρησίας μέτοχος. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τον νόμο περί Ανωνύμων Εταιρειών όπου στο άρθρο του 84 αναφέρει ως υπόχρεο της εξαγοράς την διασπώμενη εταιρεία, εκείνη δηλαδή της οποίας ο αιτών ήταν μέτοχος. Με δεδομένο ωστόσο ότι η αίτηση εξαγοράς δεν αναστέλλει την πρόοδο της συγχώνευσης, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι αν η τελευταία προχωρήσει και μάλιστα ολοκληρωθεί, το δικαίωμα εξαγοράς θα βαρύνει πια την SE που προήλθε από την συγχώνευση (και στην οποία μεταβιβάζονται οι υποχρεώσεις των απορροφώμενων εταιρειών), έστω και αν η καταβλητέα αξία είναι εκείνη των μετοχών στην απορροφηθείσα εταιρεία. Αλλιώς το δικαίωμα θα είναι εξ αρχής θεωρητικό, αφού δεν μπορεί να αναμένεται τόσο ταχεία δικαστική κρίση.

Ένα άλλο θέμα στο οποίο πρέπει να δώσουμε προσοχή κατά την συγχώνευση των εταιρειών είναι η προστασία των πιστωτών (ή ομολογιούχοι ή και όσων άλλων έχουν τίτλους εκτός των μετοχών οι οποίοι παρέχουν ειδικά δικαιώματα εντός των συγχωνευμένων εταιρειών). Σε αντίθεση με την προστασία των μετόχων της μειοψηφίας για την οποία κάθε κράτος μέλος «μπορεί» να θεσπίσει (ειδικές) διατάξεις με το άρθρο 24 του Κανονισμού βλέπουμε ότι μας παραπέμπει στο δίκαιο στο οποίο υπάγεται κάθε μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες. Επομένως ο εθνικός νομοθέτης δεν επιτρέπεται να θεσπίσει ειδικές διατάξεις προστασίας. Για την Ελλάδα θα ισχύει το άρθρο 70 του νόμου 2190/1920 που προβλέπει ότι μέσα σε ένα

μήνα από όταν δημοσιευθεί σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα περίληψη του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης, οι πιστωτές των συγχωνευόμενων εταιρειών, των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν πριν από αυτή και δεν είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της δημοσίευσης, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν να λάβουν επαρκείς εγγυήσεις αν η οικονομική κατάσταση των συγχωνευόμενων εταιρειών καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή και εφ' όσον οι πιστωτές αυτοί δεν έχουν ήδη λάβει τέτοιες εγγυήσεις. Οι εγγυήσεις που θα χορηγηθούν στους πιστωτές της απορροφώσης εταιρείας μπορεί να είναι διαφορετικές από αυτές που θα χορηγηθούν στους πιστωτές της ή των απορροφούμενων εταιρειών.

Ο Κανονισμός ρυθμίζει ενιαία το δεύτερο στάδιο της συγχώνευσης, που είναι η σύμβαση συγχώνευσης και ο έλεγχος της ως ενιαίου περιστατικού και η υποβολή της σε δημοσιότητα. Για να καταστεί η συγχώνευση δυνατή θα πρέπει να συναφθεί η σύμβαση συγχώνευσης. Ο Κανονισμός δεν προβλέπει τέτοια σύμβαση όμως ο νόμος 3412/2005 παραπέμπει στο άρθρο 74 του νόμου περί Α.Ε. (2190/1920). Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, η σύμβαση συγχώνευσης καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο στο οποίο προσαρτάται υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/1986 που αναφέρει ότι δεν υποβλήθηκαν αντιρρήσεις από τους μετόχους της μειοψηφίας και τους πιστωτές ή ότι οι αντιρρήσεις που προβλήθηκαν επιλύθηκαν. Σε σχέση με τους πιστωτές ισχύει το άρθρο 70 όπως αναφέρθηκε πιο πάνω. Σε σχέση όμως με τους μετόχους τα πράγματα είναι διαφορετικά διότι γι' αυτούς δεν υπάρχει διαδικασία αντίστοιχη με των πιστωτών που να απαιτεί να έχει ολοκληρωθεί πριν την συγχώνευση. Άρα η παραπάνω υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται να αναφέρει ότι οι αντιρρήσεις των μετόχων επιλύθηκαν (γιατί η διαδικασία θα προχωρήσει και αν δεν επιλύθηκαν), παρόλα αυτά όμως μια τέτοια βεβαίωση θα έχει πληροφοριακή αξία αν έχουν υπάρξει πράγματι αντιρρήσεις.

Ο έλεγχος της νομιμότητας της συγχώνευσης πραγματοποιείται σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζεται για τις συγχωνεύσεις ανωνύμων εταιρειών στο κράτος μέλος όπου υπάγεται η κάθε συγχωνευόμενη εταιρεία. Για να συμβεί αυτό χρειάζεται ένα πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται από το δικαστήριο, το συμβολαιογράφο ή άλλη αρμόδια αρχή και με το οποίο βεβαιώνεται κατηγορηματικά ότι έχουν εκτελεστεί οι πράξεις και οι

διατυπώσεις που προηγούνται της συγχώνευσης. Αυτό οφείλεται στην δυσκολία να ελεγχθεί συνολικά η τήρηση των επιμέρους εθνικών δικαίων από την αρχή που ελέγχει την συγχώνευση ως ενιαίο νομικό περιστατικό. Συνεπώς, αντί του άμεσου συνολικού ελέγχου υιοθετείται η μέθοδος της προσκομιδής πιστοποιητικού της αρμόδιας αρχής που εκδίδεται αφού η τελευταία προβεί στον άμεσο έλεγχο. Επομένως προκειμένου να καταχωρηθεί η συγχώνευση στο μητρώο (και συνάμα να συσταθεί με τον τρόπο αυτό η SE), είναι ανάγκη να συγκεντρωθούν όλα τα εθνικά πιστοποιητικά. Τον βάση πιστοποιητικό έλεγχο διενεργεί στην συνέχεια δικαστήριο, συμβολαιογράφος ή άλλη δημόσια αρχή που είναι αρμόδια στο κράτος της μελλοντικής έδρας της υπό σύσταση SE.

Όσων αφορά την Ελλάδα ισχύουν τα άρθρα 13 και 14 του ν.3412/2005. Σύμφωνα με αυτά αναθέτει στην «Εποπτεύουσα Αρχή» (δηλαδή η αρμόδια υπηρεσία της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης στην περιφέρεια την οποίας ανήκει η εταιρεία ή η κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης κατά περίπτωση) τον έλεγχο της συγχώνευσης ως προς το τμήμα της που αφορά «την πραγματοποίηση της συγχώνευσης κατά τη σύσταση της εταιρείας με έδρα την ημεδαπή» ενώ θα έπρεπε να περιλαμβάνει και τον έλεγχο της συγχώνευσης, όπου μετέχει και ελληνική εταιρεία, αλλά η συγχώνευση πρόκειται να γίνει με σύσταση SE στην αλλοδαπή. Το άρθρο 13 παραπέμπει για την συλλογή των αναγκαίων πιστοποιητικών «στις αρμόδιες, κατά περίπτωση, υπηρεσίες» χωρίς όμως να προκύπτει ποιες είναι οι υπηρεσίες αυτές. Η «Εποπτεύουσα Αρχή» προβαίνει και στο συνολικό έλεγχο νομιμότητας της συγχώνευσης, όταν φυσικά πρόκειται να ιδρυθεί ελληνική SE. Το εκτός ημεδαπής τμήμα της συγχώνευσης ελέγχεται με βάση τα ληφθέντα πιστοποιητικά. Το άρθρο 14 (σε συστοιχία με το άρθρο 28 του Κανονισμού) ορίζει ότι η πράξη έγκρισης της συγχώνευσης δημοσιεύεται με καταχώριση στο ΜΑΕ και δημοσίευση στο ΤΑΕ και ΕΠΕ. Προβλέπει επίσης όμοια δημοσιότητα και για «κάθε άλλη πράξη αρμόδιας Εποπτεύουσας Αρχής, η οποία εγκρίνει τη σύσταση Εταιρείας με συγχώνευση σε άλλο κράτος-μέλος».

Στην περίπτωση της συγχώνευσης με απορρόφηση τα αποτελέσματα είναι: α) η καθολική μεταβίβαση του συνόλου του ενεργητικού και παθητικού της περιουσίας καθεμιάς από τις απορροφούμενες εταιρείες

στην απορροφούσα εταιρεία, β) οι μέτοχοι των απορροφούμενων εταιρειών καθίστανται μέτοχοι της απορροφούσας εταιρείας γ) η απορροφούμενη εταιρεία παύει να υφίσταται και δ) η απορροφούσα εταιρεία λαμβάνει τη μορφή SE.

Στην περίπτωση συγχωνεύσεως με την σύσταση νέας εταιρείας είναι: α) η καθολική μεταβίβαση στην SE του συνόλου του ενεργητικού και παθητικού της περιουσίας των συγχωνευόμενων εταιρειών, β) οι μέτοχοι των συγχωνευόμενων εταιρειών καθίστανται μέτοχοι της SE, γ) οι συγχωνευόμενες εταιρείες παύουν να υφίστανται. Εάν για τις περιπτώσεις συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών, η νομοθεσία κράτους μέλους απαιτεί ιδιαίτερες διατυπώσεις προκειμένου να αντιτάσσεται έναντι τρίτων η μεταβίβαση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που έχουν εισφέρει οι συγχωνευόμενες εταιρείες, οι διατυπώσεις αυτές ισχύουν και τηρούνται είτε από τις συγχωνευόμενες εταιρείες είτε από την SE, μετά την καταχώρησή της στα μητρώα. Τέλος, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμμετεχουσών εταιρειών ως προς τις συνθήκες απασχόλησης οι οποίες απορρέουν από την εθνική νομοθεσία και πρακτική και τις ατομικές συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας, οι οποίες υφίστανται κατά την καταχώρηση, μεταφέρονται αυτοδικαίως στην SE τη στιγμή της καταχώρησης.

Κατά το άρθρο 30 του Κανονισμού η συγχώνευση δεν μπορεί να κηρυχθεί άκυρη εάν η SE έχει καταχωρηθεί στο μητρώο. Με την διάταξη αυτή αποφεύγονται τα περίπλοκα και αμφίβολα αποτελέσματα της ακύρωσης της συγχώνευσης και της αναβίωσης των συμμετεχουσών σε αυτήν εταιρειών. Αντ' αυτού το ίδιο άρθρο επιτρέπει στον εθνικό νομοθέτη να θεωρήσει ότι η μη υποβολή της συγχώνευσης σε έλεγχο νομιμότητας μπορεί να αποτελέσει λόγο λύσης της SE. Ο ν.3412/2005 άρθρο 15 (στηριζόμενος στον Κανονισμό) προβλέπει ότι εάν εντός διμήνου από την καταχώρηση της συγχώνευσης στο Μητρώο δεν έχει υποβληθεί έλεγχος νομιμότητας, όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο τη λύση της εταιρείας (αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας). Πρέπει να σημειωθεί ότι και στην Οδηγία 2005/56 της 26.10.2005 (άρθρο 17) προβλέπεται ότι δεν μπορεί να κηρυχθεί άκυρη διασυννοριακή συγχώνευση που έχει αρχίσει να ισχύει (κανονικά από την καταχώριση στο Μητρώο) χωρίς

να προβλέπεται καν (ούτε όμως και να απαγορεύεται) η δυνατότητα αναγωγής του ελαττώματος σε λόγο λύσης. Σε κάθε περίπτωση αγωγή αποζημίωσης εναντίον των διοικήσεων που προχώρησαν σε ελαττωματική συγχώνευση δεν αποκλείεται.

Σύμφωνα με το άρθρο 31 του Κανονισμού, όταν μια συγχώνευση με απορρόφηση πραγματοποιείται από εταιρεία που κατέχει το 90% ή περισσότερο (αλλά όχι το 100%) των μετοχών ή άλλων τίτλων που παρέχουν δικαίωμα ψήφου σε γενική συνέλευση άλλης εταιρείας, οι εκθέσεις του διευθυντικού ή διοικητικού οργάνου, οι εκθέσεις ενός ή περισσότερων ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων καθώς και τα απαραίτητα για τον έλεγχο έγγραφα απαιτούνται μόνο στο βαθμό που το απαιτεί η εθνική νομοθεσία η οποία διέπει την απορροφούσα εταιρεία ή η εθνική νομοθεσία που διέπει την εταιρεία που απορροφάται. Αποτέλεσμα των ρυθμίσεων αυτών είναι ότι οι μεν απορροφώσα ή απορροφόμενη εταιρεία υπόκειται στις ρυθμίσεις του ελληνικού δικαίου, το αν όμως οι αλλοδαπές εταιρείες που συμμετέχουν στην συγχώνευση υπόκειται σε όμοιες ρυθμίσεις εξαρτάται από τις ρυθμίσεις των αντίστοιχων δικαίων.

Οι διατάξεις της Οδηγίας είναι αυτές που καθορίζουν κάθε φορά τον ρόλο των εργαζομένων, το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση ίδρυσης SE με συγχώνευση. Δεν είναι απαραίτητο στο σχέδιο συγχώνευσης να αναφέρονται οι συνέπειες που η συγχώνευση θα έχει για τους εργαζομένους (όπως απαιτείται για την σύσταση με άλλους τρόπους SE) πρέπει όμως να παρέχει πληροφορίες για τις διαδικασίες με τις οποίες καθορίζονται οι ρυθμίσεις περί το ρόλο των εργαζομένων σύμφωνα με την οδηγία 2001/86/EK όπως αναφέρεται στο άρθρο 21 του Κανονισμού. Για τον σκοπό αυτό ιδρύεται ειδική διαπραγματευτική ομάδα που πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνει (έστω και κατά προσθήκη) ένα μέλος για κάθε εταιρεία που με την συγχώνευση παύει να υπάρχει, με την προϋπόθεση πάντως ότι ο αριθμός των επιπλέον μελών δεν υπερβαίνει το 20% των μελών και η προσθήκη αυτή δεν οδηγεί σε διπλή εκπροσώπηση των ίδιων εργαζομένων. Για την επίτευξη συμφωνίας πρέπει να υπάρχει η απόλυτη πλειοψηφία των μελών της διαπραγματευτικής ομάδας.

Η Οδηγία δυσχεραίνει την επίτευξη συμφωνίας στην περίπτωση που πρόκειται να μειωθούν τα δικαιώματα συμμετοχής αξιώνοντας πλειοψηφία 2/3 των μελών που εκπροσωπούν τα 2/3 των εργαζομένων αν η

προς μείωση συμμετοχή καλύπτει τουλάχιστον το 25% του συνόλου των εργαζομένων. Ιδιαιτερότητα επίσης υπάρχει ως προς την εφαρμογή των διατάξεων περί συμμετοχής που περιλαμβάνονται στις «διατάξεις αναφοράς» που είναι δυνατή μόνο εάν μία τουλάχιστον συμμετέχουσα στην συγχώνευση εταιρεία διέθετε μορφή συμμετοχής καλύπτουσα το 25% των εργαζομένων όλων των εταιρειών ή και μικρότερο ποσοστό με την προϋπόθεση όμως ότι η διαπραγματευτική ομάδα θα αποφασίσει σχετικά. Όμως τα κράτη-μέλη μπορούν να αποκλείσουν έτσι και αλλιώς την εφαρμογή των διατάξεων του παραρτήματος περί συμμετοχής. Αν ένα κράτος έχει κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής, η καταχώρηση της εταιρείας εξαρτάται από τους όρους που προβλέπει ο Κανονισμός (άρθρο 12). Δηλαδή για να μπορεί μία SE να καταχωρηθεί σε κράτος μέλος που έχει κάνει χρήση της παραπάνω δυνατότητας πρέπει να έχει συναφθεί συμφωνία ως προς τις διαδικασίες σχετικά με το ρόλο των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής, ή να μην υπαγόταν καμία από τις συμμετέχουσες εταιρείες σε κανόνες συμμετοχής πριν από την καταχώρηση της SE. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι ρυθμίσεις της Οδηγίας.

Με δεδομένο ότι οι διαπραγματεύσεις για τον ρόλο των εργαζομένων γίνονται από τις διοικήσεις των υπό συγχώνευση εταιρειών, ο Κανονισμός (άρθρο 23) προβλέπει ότι η ΓΣ κάθε μίας από αυτές μπορεί να επιφυλαχθεί του δικαιώματος να εξαρτήσει την καταχώριση στο μητρώο της SE από την ρητή εκ μέρους της έγκρισης των ρυθμίσεων που αποφασίστηκαν (με συμφωνία ή με εφαρμογή των διατάξεων αναφοράς). Στην περίπτωση αυτή πρέπει να συγκληθούν Γ.Σ. των υπό συγχώνευση εταιρειών για να δοθεί έγκρισή.

ΣΥΣΤΑΣΗ SE ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ («HOLDING SE»)

Ο τρόπος αυτός ίδρυσης SE συνίσταται στην ίδρυση μητρικής εταιρείας χαρτοφυλακίου (SE χαρτοφυλακίου ή holding SE) με πρωτοβουλία ανωνύμων εταιρειών ή ΕΠΕ που έχουν συσταθεί κατά το δίκαιο κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα και την κεντρική τους διοίκηση στην κοινότητα.

Προϋπόθεση σύστασης Holding SE είναι ότι δύο τουλάχιστον από τις εταιρείες αυτές διέπονται από το δίκαιο διαφορετικών κρατών μελών ή ότι τουλάχιστον από διετίας έχουν θυγατρική εταιρεία υπαγόμενη στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους ή υποκατάστημα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος (Κανονισμός άρθρο 2). Και σε αυτή τη μορφή σύστασης μία υφιστάμενη SE θεωρείται Ανώνυμη Εταιρεία υπαγόμενη στο δίκαιο του κράτους μέλους της καταστατικής της έδρας. Η νεοϊδρυόμενη Holding SE μπορεί να ανήκει σε τρίτο κράτος από εκείνο των συμμετεχουσών εταιρειών. Έτσι π.χ. μια ολλανδική και μία γαλλική εταιρεία μπορούν να προωθήσουν την ίδρυση μιας αγγλικής Holding SE.

Για την σύσταση μιας τέτοιας εταιρείας πρέπει να γίνει πρόσκληση προς τους μετόχους (ή τους εταίρους) των προωθουσών τη σύσταση εταιρειών να εισφέρουν τις μετοχές ή τα μερίδια τους σε νεοϊδρυόμενη εταιρεία (που έτσι γίνεται SE χαρτοφυλακίου) λαμβάνοντας σε αντάλλαγμα μετοχές της τελευταίας. Σύμφωνα με τον Κανονισμό η διαδικασία είναι σχετικά σύντομη και διαιρείται σε δύο φάσεις :

Στην πρώτη φάση τα διευθυντικά ή διοικητικά όργανα των εταιρειών που προωθούν τη σύσταση καταρτίζουν με τους ίδιους όρους σχέδιο συστατικής πράξης της SE. Το σχέδιο περιλαμβάνει έκθεση που εξηγεί και αιτιολογεί τις νομικές και οικονομικές πτυχές της σύστασης και αναφέρει τις συνέπειες που θα έχει για τους μετόχους και τους εργαζόμενους η υιοθέτηση της μορφής της SE. Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει επιπλέον : α) την επωνυμία και την καταστατική έδρα των συγχωνευόμενων εταιρειών, καθώς και την επωνυμία και έδρα που προτείνεται για την SE, β) τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών και το ύψος οποιασδήποτε αντιστάθμισης, γ) τον τρόπο περιέλευσης των μετοχών της SE στους μετόχους, δ) τα δικαιώματα που διασφαλίζει η SE στους μετόχους που έχουν ειδικά δικαιώματα και στους

κομιστές άλλων τίτλων πλην των μετοχών, ή τα μέτρα που προτείνονται για το σκοπό αυτό, ε) όλα τα ειδικά πλεονεκτήματα που παρέχονται στους εμπειρογνώμονες που εξετάζουν το σχέδιο συγχώνευσης καθώς και στα μέλη των διοικητικών, διευθυντικών, εποπτικών ή ελεγκτικών οργάνων των συγχωνευόμενων εταιρειών, στ) το καταστατικό της SE και ζ) πληροφορίες για τις διαδικασίες με τις οποίες καθορίζονται οι ρυθμίσεις περί το ρόλο των εργαζομένων σύμφωνα με την οδηγία 2001/86/ΕΚ.

Επίσης καθορίζει το ελάχιστο ποσοστό των μετοχών ή μεριδίων κάθε μιας από τις επισπεύδουσες εταιρείες που θα πρέπει να εισφέρουν οι μέτοχοι, ώστε να συσταθεί η SE. Το ποσοστό αυτό πρέπει να είναι μετοχές που παρέχουν περισσότερο από το 50% των μονίμων δικαιωμάτων ψήφου. Αναμένεται ότι στην διαδικασία θα εμπλέκεται πιστωτικό ίδρυμα ή εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών που θα μεσολαβεί ως πράκτορας (ή κατά κάποιο τρόπο ανάδοχος) για την συλλογή των παλαιών τίτλων και την παράδοση των νέων στους μετόχους. Αν συμβαίνει κάτι τέτοιο θα πρέπει το σχέδιο να περιέχει σχετικές πληροφορίες. Το σχέδιο αυτό δημοσιεύεται τουλάχιστον 1 μήνα πριν συνέλθει η ΓΣ που θα αποφασίσει σχετικά. Θα πρέπει επίσης να υπάρχει έκθεση εμπειρογνομόνων προς τους μετόχους για κάθε εταιρεία (αλλά και ενιαία έκθεση αν συμφωνούν όλες οι εταιρείες) που θα αναφέρει κυρίως τα οφέλη της σχέσης ανταλλαγής.

Μετά από αυτές τις διαδικασίες ακολουθεί η έγκριση του σχεδίου από τις γενικές συνελεύσεις των εταιρειών. Η συμμετοχή και η ψήφος στην συνέλευση δεν εξαρτώνται από το αν ο κάθε μέτοχος έχει πρόθεση ή όχι να συμπράξει πράγματι στην ίδρυση της SE χαρτοφυλακίου. Για την συμμετοχή των εργαζομένων ο Κανονισμός παραπέμπει στην Οδηγία , δίνει όμως την δυνατότητα στις γενικές συνελεύσεις να επιφυλαχθούν του δικαιώματος να εξαρτήσουν την καταχώριση της SE στο Μητρώο «από την ρητή εκ μέρους της έγκριση των ρυθμίσεων που αποφασίστηκαν κατά τα ανωτέρω» (Κανονισμός άρθρο 32 παρ.6).

Υπάρχει όμως κάτι που δεν ρυθμίζεται από τον Κανονισμό (ούτε από τον ελληνικό νόμο) και αυτό είναι η απαιτούμενη απαρτία και πλειοψηφία με τις οποίες οι γενικές συνελεύσεις αποφασίζουν την έγκριση του σχεδίου σύστασης. Για την περίπτωση της Holding SE δεν υπάρχει ανάλογη διάταξη με το άρθρο 18 του Κανονισμού που αφορά τη σύσταση με συγχώνευση

(ώστε να γίνετε παραπομπή στο εθνικό δίκαιο) αλλά και αν υπήρχε θα αστοχούσε διότι τα εθνικά δίκαια δεν προβλέπουν αυτό τον τρόπο ίδρυσης. Ούτε το άρθρο 15 του Κανονισμού μπορεί να βοηθήσει γιατί αναφέρεται στην σύσταση της SE και όχι στον τρόπο με τον οποίο αποφασίζουν τα όργανα των συμμετεχουσών στην ίδρυση εταιρειών. Προτείνεται επομένως η αναλογική εφαρμογή του άρθρου 7 της 3^{ης} Οδηγίας για τις συγχωνεύσεις που αποτελούν το κατάλληλο σχήμα σύγκρισης με την σύσταση Holding SE. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι απαιτείται η αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 29 παρ.3 και 4 και 31 παρ.2 του νόμου 2190/1920 (περί Α.Ε.).

Αφού ολοκληρωθεί η πρώτη φάση ακολουθεί η δεύτερη φάση της διαδικασίας. Οι μέτοχοι ή εταίροι είναι υποχρεωμένοι να δηλώσουν εντός τριμήνου την πρόθεση με το να συμπράξουν στην σύσταση της SE καθώς και να εισφέρουν στην τελευταία τις μετοχές ή τα εταιρικά τους μερίδια. Η προθεσμία αυτή αρχίζει από την «οριστικοποίηση» του σχεδίου σύστασης της SE, άρα μετά την έγκριση αυτού από τις γενικές συνελεύσεις (ή αν μιλάμε για ΕΠΕ τις συνελεύσεις των εταίρων) όλων των επισπευδουσών εταιρειών ή και την τυχόν έγκριση των ρυθμίσεων για τον ρόλο των εργαζομένων αν υπήρξε σχετική επιφύλαξη. Ο μέτοχος έχει την δυνατότητα να συμπράξει στην σύσταση της SE χαρτοφυλακίου με ορισμένες μόνο από τις μετοχές του ώστε μετά την σύσταση θα είναι εν μέρει μέτοχος στην εταιρεία στην οποία συμμετείχε και εν μέρη μέτοχος στην SE χαρτοφυλακίου.

Η σύσταση της SE χαρτοφυλακίου γίνεται μόνο αν οι μέτοχοι δηλώσουν ότι προτίθενται να μεταβιβάσουν το ελάχιστο ποσοστό μετοχών που προβλέπει το σχέδιο σύστασης και εφόσον πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις. Σε μία τέτοια περίπτωση κάθε επισπεύδουσα εταιρεία προβαίνει σύμφωνα με το στην απαιτούμενη δημοσιότητα διάταξη δεν είναι σαφής ιδιαίτερα γιατί δεν αναφέρει ούτε το αντικείμενο ούτε το σκοπό της δημοσιότητας. Η δημοσιότητα μόνο σκοπό έχει να αρχίσει η μηνιαία προθεσμία της αμέσως επόμενης διάταξης. Δηλαδή μετά την δημοσιότητα αυτή (ότι υπήρξε θετική ανταπόκριση των μετόχων ή των εταίρων) οι μέτοχοι ή οι εταίροι που τυχόν δεν εισέφεραν τις μετοχές τους (ή τα μερίδια τους) διαθέτουν πρόσθετη μηνιαία προθεσμία για να τις εισφέρουν. Η μηνιαία αυτή προθεσμία όμως δεν αναστέλλει την πρόοδο της διαδικασίας και η SE χαρτοφυλακίου μπορεί πλέον να συσταθεί αν δεν υπάρξουν πρόσθετες

δηλώσεις εισφοράς των μετοχών και έχει ήδη ιδρυθεί η εταιρεία, οι εισφορές αυτές θα υλοποιηθούν με αντίστοιχη αύξηση κεφαλαίου.

Όσον αφορά τα υπόλοιπα, η ίδρυση της SE χαρτοφυλακίου γίνεται κατά τις γενικές διατάξεις. Για την καταχώρηση στο Μητρώο γίνεται έλεγχος σύμφωνα με το άρθρο 4 του νόμου 2190/1920 (περί Α.Ε...) χωρίς όμως να προσκομίζονται πιστοποιητικά όπως στην περίπτωση της συγχώνευσης ή της μεταφοράς της έδρας.

Τυπικοί ιδρυτές είναι οι μέτοχοι που εισφέρουν τις μετοχές τους όμως ουσιαστικοί ιδρυτές είναι οι εταιρείες που προώθησαν το σχέδιο. Η εισφορά και μεταβίβαση των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων αν μιλάμε για ΕΠΕ) στην εταιρεία χαρτοφυλακίου γίνεται και αυτή σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις. Αν υπάρχει ρήτρα δέσμευσης των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων μπορεί να παρεμποδίσει την μεταβίβαση, αν και θα πρέπει να αναμένεται ότι τέτοιου είδους πρόβλημα θα λυθεί αφού η σύσταση της εταιρείας χαρτοφυλακίου επιδιώκεται εξ υποθέσεως από την πλειοψηφία. Αυτό θα συμβαίνει κυρίως όταν η μεταβίβαση υπόκειται σε έγκριση του ΔΣ ή της ΓΣ (ή της συνέλευσης των εταιρειών ή των διαχειριστών της αν μιλάμε για ΕΠΕ) όχι όμως απαραίτητα και όταν για την έγκυρη μεταβίβαση πρέπει να προηγηθεί προσφορά στους λοιπούς μετόχους ή εταίρους. Η εισφορά μετοχών εισηγμένων στο χρηματιστήριο θα είναι δυνατόν να γίνουν εξωχρηματιστηριακά.

Η ολοκλήρωση της διαδικασίας σύστασης και η απόκτηση νομικής προσωπικότητας της SE σηματοδοτούνται από την καταχώρηση της SE χαρτοφυλακίου στο Μητρώο. Οι μέτοχοι ή οι εταίροι των αρχικών εταιρειών λαμβάνουν μετοχές της SE. Καθ' όλη την διαδικασία δεν δημιουργούνται ζητήματα καθολικής διαδοχής όπως στην συγχώνευση αφού η χωριστή νομική προσωπικότητα των επισπευδουσών εταιρειών διατηρείται. Επίσης δεν τίθεται ζήτημα ακυρότητας της σύστασης για λόγους άλλους από εκείνους που αφορούν την σύσταση κάθε εθνικής ανώνυμης εταιρείας. Στην περίπτωση της Ελλάδας ισχύει ο νόμος 2190/1920 που αφορά τις Ανώνυμες Εταιρείες και συγκεκριμένα το άρθρο 4 α που αναφέρει ότι μια εταιρεία (στην περίπτωσή μας η SE) κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση μόνον αν: α) δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 2 παρ.1 περιπτώσεις α και δ, 4 παράγραφος 1 και 8 παράγραφος 2" (του ίδιου νόμου), β) ο σκοπός της είναι

παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη, γ) ο αριθμός των ιδρυτών είναι κατώτερος από δύο και δ) όλοι οι ιδρυτές, όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση, δεν είχαν την ικανότητα για δικαιοπραξία.

Τα κράτη μέλη μπορούν, για τις εταιρείες που προωθούν τη σύσταση, να θεσπίσουν διατάξεις προστασίας των μετόχων της μειοψηφίας που αντιτίθενται στη σύσταση της SE ,των πιστωτών και των εργαζομένων (Κανονισμός άρθρο 34).

Με τον ελληνικό νόμο 3412/2005 (άρθρο 18) εξασφαλίζονται μόνο οι μέτοχοι της ελληνικής ανώνυμης εταιρείας που επισπεύδει τη σύσταση-όχι για τους τυχόν εταίρους ΕΠΕ, τους πιστωτές και τους εργαζομένους. Για τους μετόχους της ΑΕ που εναντιώθηκαν στην σύσταση της SE χαρτοφυλακίου προβλέπει δικαίωμα εξαγοράς των μετοχών τους από την εταιρεία μόνο σε περίπτωση που υπάρχει σημαντικός λόγος και ιδιαίτερα αν η σχέση ανταλλαγής είναι ιδιαίτερα δυσμενής για αυτούς. Βάσει του νόμου παρέχεται επίσης δυνατότητα να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα για την εξασφάλιση καταβολής του τιμήματος εξαγοράς (όχι όμως για να ανασταλεί η ίδρυση της SE χαρτοφυλακίου). Η ρύθμιση είναι όμοια με εκείνη του άρθρου 12 (προστασία των μετόχων μειοψηφίας σε περίπτωση ίδρυσης SE με συγχώνευση) το οποίο έχουμε αναλύσει παραπάνω.

Όταν πρόκειται να ιδρυθεί SE ως εταιρεία χαρτοφυλακίου το σχέδιο πρέπει να αναφέρει τις συνέπειες που θα έχει η υιοθέτηση της μορφής της SE για τους εργαζομένους. Στην ουσία εφαρμόζονται οι διατάξεις της Οδηγίας για τον ρόλο των εργαζομένων οπότε οι διοικήσεις των υπό συγχώνευση εταιρειών οφείλουν να διαπραγματευτούν με αυτούς. Όπως όμως και στην περίπτωση της συγχώνευσης η ΓΣ κάθε εταιρείας μπορεί να επιφυλαχθεί του δικαιώματος να εγκρίνει τις ρυθμίσεις που θα αποφασιστούν στο στάδιο των διαπραγματεύσεων και σε αρνητική περίπτωση να παρεμποδίσει τη σύσταση της SE. Ιδιαιτερότητα εμφανίζεται μόνο στο ζήτημα της πλειοψηφίας με την οποία η ειδική διαπραγματευτική ομάδα μπορεί να αποδεχθεί μείωση των δικαιωμάτων συμμετοχής.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΗΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗΣ SE

Ο τρίτος τρόπος ίδρυσης SE είναι η ίδρυση θυγατρικής εταιρείας. Μιλάμε για την πρωτογενή ίδρυση μιας κοινής θυγατρικής SE που διαχωρίζεται από τη δευτερογενή ίδρυση θυγατρικής SE από ήδη υφιστάμενη SE. Ο Κανονισμός δεν ρυθμίζει τον τρόπο ίδρυσης μιας πρωτογενούς θυγατρικής SE από μια μόνο δεν αποκλείει όμως την ίδρυση μιας θυγατρικής A.E. που στην συνέχεια θα μετατραπεί σε SE αν έχει και αυτή κάποια θυγατρική υπαγόμενη στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους.

Η σύσταση μιας κοινής θυγατρικής SE έχει λιγότερους περιορισμούς στο θέμα των ιδρυτών της. Μπορούν να την ιδρύσουν εταιρείες καθώς και άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου τα οποία έχουν συσταθεί βάσει της νομοθεσίας κράτους μέλους και έχουν την καταστατική έδρα τους και την κεντρική τους διοίκηση στην κοινότητα, εφόσον τουλάχιστον δύο από αυτές α) διέπονται από το δίκαιο διαφορετικών κρατών μελών ή β) τουλάχιστον από διετίας έχουν θυγατρική εταιρεία υπαγόμενη στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους ή υποκατάστημα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος (Κανονισμός άρθρο 2, παρ.3). Και σε αυτό τον τρόπο ίδρυσης, η SE θεωρείται ανώνυμη εταιρεία και υπάγεται στο δίκαιο του κράτους μέλους της καταστατικής της έδρας. Ισχύει επίσης η παράγραφος 5 του άρθρου 2 του Κανονισμού σύμφωνα με το οποίο ένα κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι μια εταιρεία που δεν έχει την κεντρική της διοίκηση στην Κοινότητα μπορεί να συμμετάσχει στη σύσταση μιας SE εφόσον έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους στο οποίο έχει και την καταστατική έδρα της και διατηρεί πραγματικό και συνεχή δεσμό με την οικονομία κράτους μέλους.

Στον Κανονισμό δεν περιέχονται ειδικότερες ρυθμίσεις για αυτή την περίπτωση ίδρυσης SE. Ούτε όμως και στον νόμο 3412/2005 υπάρχουν περισσότερες διευκρινήσεις καθώς αρκείται έστω στις ελάχιστες ρυθμίσεις του Κανονισμού. Το βασικότερο πρόβλημα που μπορεί να προκύψει από την έλλειψη συγκεκριμένων κανόνων είναι το ποιος θα λαμβάνει τις αποφάσεις που αφορούν την εταιρεία. Στην Ελλάδα η απόφαση μπορεί να ληφθεί από το Δ.Σ. στο πλαίσιο της γενικής εξουσίας που έχει για να διαχειρίζεται τις υποθέσεις της εταιρείας, δεν αποκλείεται όμως για σημαντικές περιπτώσεις να πρέπει να επιληφθεί η Γ.Σ. όπως γίνεται δεκτό και στη Γερμανία.

Όπως και στους παραπάνω τρόπους ίδρυσης SE ο ρόλος των εργαζομένων καθορίζεται από την Οδηγία. Εφαρμόζονται ομαλά οι διατάξεις για τον ρόλο των εργαζομένων. Όπως και στην σύσταση SE χαρτοφυλακίου ιδιαιτερότητες εμφανίζονται στο ζήτημα της πλειοψηφίας με την οποία η ειδική διαπραγματευτική ομάδα μπορεί να αποδεχθεί μείωση των δικαιωμάτων συμμετοχής.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΕ SE

Τέταρτος τρόπος δημιουργίας SE είναι η μετατροπή μιας ήδη υπάρχουσας ανώνυμης εταιρείας σε SE. Η εταιρεία αυτή θα πρέπει να έχει την καταστατική της έδρα και την κεντρική της διοίκηση στην Κοινότητα και να διατηρεί τουλάχιστον από διετίας θυγατρική εταιρεία υπαγόμενη στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους. Η μετατροπή αυτή δεν υποχρεώνει τη λύση της εταιρείας ούτε τη δημιουργία καινούριου νομικού προσώπου. Η μετατροπή όμως σε SE δεν μπορεί να συνεπάγεται ταυτόχρονη μεταφορά της έδρας, για παράδειγμα μια ελληνική Α.Ε. δεν μπορεί να μετατραπεί σε γαλλική SE μπορεί όμως αυτό να γίνει μετά την καταχώριση στο μητρώο της μετατροπής.

Ο Κανονισμός είναι και σε αυτή την περίπτωση αυτός που καθορίζει τις προϋποθέσεις και την διαδικασία της μετατροπής. Για την διαδικασία μετατροπής χρειάζεται ένα σχέδιο από το διευθυντικό ή διοικητικό όργανο της μετατρεπόμενης εταιρείας που να περιλαμβάνει μία έκθεση στην οποία θα επεξηγούνται οι νομικές και οικονομικές πλευρές της μετατροπής και θα αναφέρονται οι συνέπειες της τελευταίας για τους μετόχους και τους εργαζομένους. Το περιεχόμενο του σχεδίου δεν προσδιορίζεται στον νόμο όπως συμβαίνει με την περίπτωση συγχώνευσης και της σύστασης SE χαρτοφυλακίου, προτείνεται όμως η αναλογική εφαρμογή των διατάξεων αυτών και σε αυτήν την περίπτωση οπότε πρέπει στο σχέδιο να περιλαμβάνεται και το καταστατικό της SE. Το σχέδιο πρέπει να δημοσιευτεί ένα τουλάχιστον μήνα πριν από την συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης που θα αποφανθεί σχετικά με την μετατροπή. Η δημοσιότητα γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος, για την Ελλάδα ισχύει το άρθρο 7β του νόμου 2190/1920 περί Α.Ε.. Πριν την δημοσιότητα επιβάλλεται

η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της μετατρεπόμενης εταιρείας από ένα ή περισσότερους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες που πιστοποιούν την ύπαρξη «περιουσιακών στοιχείων αξίας τουλάχιστον ίσης προς το κεφάλαιο, επί πλέον των αποθεματικών που δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν σύμφωνα με τον νόμο και το καταστατικό». Σε αντίθεση με τις άλλες μορφές ίδρυσης SE εδώ ο νόμος δεν προβλέπει μηχανισμούς προστασίας των μετοχών ή των πιστωτών.

Τέλος η Γ.Σ. των μετόχων εγκρίνει το σχέδιο μετατροπής και το καταστατικό της SE. Η απόφαση της Γ.Σ. λαμβάνεται καταρχήν με τη αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 72 του ν.2190/192 και την παράλληλη έγκριση των τυχόν κατ' ιδίαν κατηγοριών μετοχών που προβλέπει το ίδιο άρθρο.

Αποτέλεσμα της μετατροπής είναι ότι από την καταχώρηση της στο μητρώο η εταιρεία συνεχίζεται με την μορφή της SE. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της εταιρείας υπό μετατροπή όσων αφορά τις συνθήκες απασχόλησης και τις ατομικές συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας «μεταβιβάζονται» αυτοδικαίως στην SE την στιγμή της καταχώρησης της. Γίνεται έτσι έμμεση παραπομπή στις Οδηγίες που μιλάνε για την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων.

Ο Κανονισμός προβλέπει και την αντίστροφη περίπτωση δηλαδή την μετατροπή μιας ήδη υπάρχουσας SE σε εθνική Ανώνυμη Εταιρεία. Απόφαση περί μετατροπής δεν λαμβάνεται πριν περάσουν δύο χρόνια από την καταχώρησή της και προτού εγκριθούν οι ετήσιοι λογαριασμοί των δύο πρώτων ετών. Αυτό γίνεται για να αποφευχθούν φαινόμενα πρόσκαιρης ίδρυσης SE με σκοπό την καταστρατήγηση εθνικών διατάξεων.

Τέλος όταν πρόκειται να μετατραπεί μία Α.Ε. σε SE το σχέδιο πρέπει να αναφέρει τις συνέπειες που θα έχει η μετατροπή για τους εργαζομένους. Ισχύουν φυσικά οι διατάξεις της Οδηγίας όπως και στις υπόλοιπες μορφές ίδρυσης.

ΙΔΡΥΣΗ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗΣ SE ΑΠΟ ΑΛΛΗ SE

Πέμπτος και τελευταίος τρόπος ίδρυσης είναι η δυνατότητα ίδρυσης θυγατρικής SE από άλλη SE. Σε αυτή την περίπτωση καταλαβαίνουμε πλέον ότι αφού δημιουργήσουμε μια SE, με τους τρόπους που αναφέραμε παραπάνω, μπορεί αυτή η SE να ιδρύσει και άλλες SE από μόνη της και μάλιστα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Στη μονοπρόσωπη SE εφαρμόζονται οι διατάξεις για τη μονοπρόσωπη ΕΠΕ δηλαδή στην Ελλάδα το άρθρο 43^α του νόμου 3190/2005 (νόμος περί μονοπρόσωπης ΕΠΕ) με την μόνη διαφορά ότι δεν θα ισχύει η παράγραφος 2 του άρθρου που απαγορεύει τη συμμετοχή σε περισσότερες μονοπρόσωπες ΕΠΕ γιατί ο Κανονισμός επιτρέπει στην SE να συστήσει μια ή περισσότερες θυγατρικές υπό μορφή SE. Θα εφαρμόζονται όμως οι υπόλοιποι παράγραφοι του παραπάνω άρθρου (43- 3190/2005) καθώς ο νόμος 3412/2005 δεν περιλαμβάνει άλλες ρυθμίσεις για τον τρόπο αυτό ίδρυσης SE.

Ένα εύλογο ερώτημα που προκύπτει είναι αν στην ίδρυση της θυγατρικής μπορούν να συμμετάσχουν και άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα αν η SE διατηρεί την ιδιότητα της μητρικής. Παρόλο που ο Κανονισμός δεν φαίνεται να ευνοεί μια τέτοια εκδοχή αν μη τι άλλο γιατί υπάρχει κίνδυνος διάσπασης των προϋποθέσεων του άρθρου 2 παρ.3, παρατηρείται ότι μεταγενέστερη συμμετοχή τρίτων διαμέσου αύξησης κεφαλαίου είναι οπωσδήποτε εφικτή και ότι συνεπώς και η αρχική συμμετοχή δεν θα πρέπει να αποκλείεται αν η SE έχει πάντως την θέση της μητρικής εταιρείας. Και στην περίπτωση αυτή ο ρόλος των εργαζομένων ρυθμίζεται κατά τις διατάξεις της Οδηγίας.

Η ΕΔΡΑ ΤΗΣ SE

Ο Κανονισμός θεσπίζει δύο σημαντικούς κανόνες που αφορούν την έδρα της SE. Σύμφωνα με τον πρώτο κανόνα (άρθρο 7), η καταστατική έδρα της SE βρίσκεται στην Κοινότητα, στο ίδιο κράτος μέλος με την κεντρική διοίκησή της δηλαδή στο ίδιο μέρος όπου ασκείται κυρίως η δραστηριότητα των διευθυνόντων οργάνων της εταιρείας. Στον δεύτερο κανόνα ορίζεται ότι η έδρα αυτή, ο τόπος δηλαδή της «κεντρικής διοίκησης», πρέπει να βρίσκεται στο ίδιο κράτος μέλος με την καταστατική της έδρα, στο κράτος συνεπώς όπου τηρείται το μητρώο καταχώρησης. Η έδρα της SE ορίζεται στο καταστατικό της.

Ο Κανονισμός επιτρέπει στα κράτη μέλη να προβλέψουν ότι μία SE που είναι καταχωρημένη στο έδαφος τους έχει την υποχρέωση να έχει την κεντρική της διοίκηση και την καταστατική της έδρα όχι απλώς στο ίδιο κράτος αλλά στον ίδιο τόπο. Δεν προβλέπεται όμως (σύμφωνα με τον ν.3412/2005) τι θα συμβεί σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, αν για παράδειγμα η μεν καταστατική έδρα της SE είναι στην Πάτρα διοικείται όμως «κεντρικά» από την Κρήτη. Στην πραγματικότητα κυρώσεις δεν υφίσταται.

Η ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΔΡΑΣ

Μία SE μπορεί να μεταφέρει την καταστατική της έδρα σε άλλο κράτος μέλος χωρίς αυτό να συνεπάγεται τη λύση της εταιρείας ούτε την δημιουργία νέου νομικού προσώπου. Το πρώτο που πρέπει να γίνει για την μεταφορά είναι να καταρτιστεί από το όργανο διεύθυνσης ή διοίκησης σχέδιο μεταφοράς το οποίο πρέπει να δημοσιευτεί σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κανονισμού χωρίς να αποκλείονται άλλες μορφές δημοσιότητας που προβλέπονται από το κράτος μέλος της έδρας. Το σχέδιο αυτό πρέπει να αναφέρει την επωνυμία, την καταστατική έδρα και τον αριθμό μητρώου της SE και περιλαμβάνει: α) την καταστατική έδρα που προτείνεται για την SE, β) το καταστατικό που προτείνεται για την SE, συμπεριλαμβανομένης ενδεχομένως της νέας εταιρικής επωνυμίας της, γ) όλες τις δυνατές συνέπειες της μεταφοράς όσον αφορά το ρόλο των εργαζομένων, δ) το χρονοδιάγραμμα

που προτείνεται για τη μεταφορά, ε) όλα τα δικαιώματα που προβλέπονται για την προστασία των μετόχων ή/και των πιστωτών.

Το σχέδιο επίσης πρέπει να συνοδεύεται από μία έκθεση του οργάνου διεύθυνσης ή διοίκησης στην οποία θα εξηγούνται και θα αιτιολογούνται οι νομικές και οικονομικές πτυχές της μεταφοράς και οι συνέπειες που θα προκύπτουν από την μεταφορά για τους μετόχους, τους πιστωτές, καθώς και για τους εργαζόμενους. Ένα μήνα πριν από την απόφαση της Γ.Σ. για την μεταφορά, οι μέτοχοι και οι πιστωτές έχουν το δικαίωμα να εξετάσουν στην έδρα της SE το σχέδιο μεταφοράς της καθώς και την έκθεση. Το σχέδιο πρέπει να δημοσιευθεί κατά το άρθρο 13 του Κανονισμού (δηλαδή για την Ελλάδα στο μητρώο Α.Ε.) ενώ η απόφαση της ΓΣ (με πλειοψηφία 2/3) θα μπορεί να ληφθεί μόνο μετά την παρέλευση διμήνου από την δημοσίευση.

Για να προστατευτούν τα μέλη της μειοψηφίας από την μεταφορά της έδρας, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν διατάξεις που να τα διασφαλίζουν. Επίσης θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα για την προστασία των δικαιωμάτων των πιστωτών των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν πριν από τη δημοσίευση του σχεδίου μεταφοράς ενώ ισχύουν οι διατάξεις για την ικανοποίηση ή την εξασφάλιση των απαιτήσεων δημόσιων φορέων. Ο Κανονισμός (άρθρο 8 παρ.8) ορίζει ότι θα πρέπει να χορηγείται στο κράτος μέλος της καταστατικής έδρας της SE ένα πιστοποιητικό από το δικαστήριο, ή τον συμβολαιογράφο ή άλλη αρμόδια αρχή με το οποίο θα βεβαιώνεται κατηγορηματικά ότι έχουν εκτελεσθεί οι πράξεις και οι διατυπώσεις που πρέπει να εκτελεστούν πριν από την μεταφορά. Η καταχώρηση στο μητρώο της νέας έδρας γίνεται μόνο με την προσκομιδή του πιστοποιητικού αυτού .

Για την Ελλάδα υπάρχει ο νόμος 3412/2005 που περιέχει ειδικές διατάξεις για τα θέματα αυτά. Το πιστοποιητικό παρέχεται από την «Εποπτεύουσα Αρχή» δηλαδή την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης ή την αρμόδια Νομαρχία. Για να λάβει το πιστοποιητικό αυτό η εταιρεία που μεταφέρει την έδρα της οφείλει να αποδείξει στην Εποπτεύουσα Αρχή ότι σε σχέση με τις υποχρεώσεις της, που γεννήθηκαν μέχρι τη μεταφορά, τα συμφέροντα όλων των πιστωτών της (συμπεριλαμβανομένων και των δημόσιων φορέων) προστατεύονται επαρκώς. Η Εποπτεύουσα Αρχή για να κρίνει την επάρκεια της προστασίας των συμφερόντων που

προαναφέραμε εφαρμόζει τις διατάξεις του άρθρου 70 του ν.2190/1920. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι θα εφαρμοστεί η διαδικασία που αφορά τη συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών σε σχέση με την προστασία των πιστωτών με όσες προσαρμογές η εφαρμογή αυτή καθιστά αναγκαίες. Μια αναγκαία προσαρμογή αφορά τον χρόνο από τον οποίο ορίζεται η μηνιαία (όπως αναφέρεται στην παρ.2 του άρθρου 70) προθεσμία εντός της οποίας οι δανειστές μπορούν να ασκήσουν τα δικαιώματα που τους παρέχονται. Η αρχή γίνεται με την δημοσίευση του σχεδίου μεταφοράς στο μητρώο Α.Ε.

Επισημαίνεται επίσης, ότι καταρχήν, πιστωτές που δημιουργούνται μετά τη δημοσίευση αυτή δεν υπάγονται στην προστασία εκτός αν τα εθνικά δίκαια προβλέπουν (όπως το ελληνικό) ότι η προστασία εκτείνεται στους πιστωτές που γεννήθηκαν και μεταγενέστερα μέχρι την μεταφορά. Δεύτερον, πρέπει να διευκρινιστεί το νόημα της προστασίας. Η ρύθμιση του Κανονισμού αλλά και του νόμου 3412/2005 δεν έχει το νόημα ότι η μεταφορά αποτελεί αποτρεπτικό κίνδυνο για τους πιστωτές αφού λαμβάνει χώρα στο εσωτερικό της Κοινότητας, ούτε αποσκοπεί στο να δυσκολέψει την μεταφορά της έδρας, ακόμη λιγότερο στην βελτίωση της θέσης των δανειστών, αλλά στην προστασία των τελευταίων από τα τυχόν δυσμενή αποτελέσματα της μεταφοράς. Ενώ δηλαδή το άρθρο 70 αντιμετωπίζει τα προβλήματα από την συγχώνευση, ο σκοπός εδώ είναι να λάβουν οι πιστωτές εγγυήσεις για να αντιμετωπίσουν την αυξημένη ανασφάλεια, που ενδεχομένως θα προκύψει από την μεταφορά της έδρας και την υπαγωγή της SE σε διαφορετικό δίκαιο. Συνεπώς το αν οι δανειστές θα λάβουν εγγυήσεις και ποιες εγγυήσεις θα είναι απαραίτητες και επαρκείς θα κριθεί λαμβανομένων υπόψη των δυνατοτήτων που έτσι και αλλιώς παρέχει το ευρωπαϊκό δίκαιο για την διασυνοριακή άσκηση των αξιώσεων. Για παράδειγμα, αν ο δανειστής κατοικεί ήδη στην χώρα προς την οποία γίνεται η μεταφορά δύσκολα θα μπορέσει να αποδείξει ότι υπάρχει ανάγκη να λάβει εγγυήσεις εκτός πάλι αν στην χώρα αυτή λόγω π.χ. υπερτροφίας των προνομίων εκτέλεσης η κατάταξη της απαίτησης κινδυνεύει να υποβαθμιστεί.

Με τέτοια κριτήρια θα πρέπει να κρίνει και το δικαστήριο σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 70 προκειμένου να επιτρέψει την μεταφορά παρά τις αντιρρήσεις των πιστωτών. Άλλωστε για να πάρει το παραπάνω πιστοποιητικό η υπό μεταφορά SE πρέπει να προσκομίσει και

πιστοποιητικό φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, κάτι που έρχεται σε αντιστοιχία με το άρθρο 8 του Κανονισμού σύμφωνα με το οποίο η SE (που θα μεταφερθεί) οφείλει να αποδείξει ότι σε σχέση με τις υποχρεώσεις της που γεννήθηκαν πριν την δημοσίευση της πρότασης μεταφοράς, τα συμφέροντα των πιστωτών της και των λοιπών δικαιούχων έναντι αυτής (συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων φορέων), προστατεύονται επαρκώς σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η καταστατική έδρα της SE προ της μεταφοράς.

Ο ελληνικός νόμος σε συνδυασμό με το άρθρο 8 του Κανονισμού προβλέπει για τους μετόχους της μειοψηφίας ότι, οι μέτοχοι που έχουν εναντιωθεί στην μεταφορά της έδρας ελληνικής SE δικαιούνται να απαιτήσουν από την εταιρεία την εξαγορά των μετοχών τους εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος. Η εναντίωση αρκεί όχι όμως και άκυρη ή λευκή ψήφος ή αποχή όπως επίσης και δήλωση κατά τη ΓΣ ότι ο μέτοχος θα ασκήσει το δικαίωμα δεν αποτελεί προϋπόθεση άσκησης του δικαιώματος. Για την εξασφάλιση της καταβολής του τμήματος εξαγοράς είναι δυνατόν να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα. Σε περίπτωση διαφωνίας ως προς το ποσό της εξαγοράς (σύμφωνα με τον ν.2190/1920), το τελευταίο ορίζεται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας το οποίο δικάζει κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Σχετικά θα ισχύουν όσα αναφέρθηκαν παραπάνω για την ανάλογη περίπτωση της ίδρυσης διαμέσου συγχώνευσης με την διευκρίνιση και εδώ ότι τυχόν άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων δεν αναστέλλει την πρόοδο της διαδικασίας.

Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την απόφαση της Γ.Σ. που αποφασίζει την μεταφορά και την τροποποίηση του καταστατικού και έτσι μαζί με το νέο καταστατικό γίνεται η καταχώρηση της SE στο μητρώο της νέας έδρας αφού διαπιστωθεί ότι έγιναν όλες οι αναγκαίες ενέργειες για την καταχώρηση. Δεν απαιτείται έκθεση εμπειρογνομόνων, ούτε και προσαρμογή στο κεφάλαιο των εταιρειών της χώρας υποδοχής.

Μετά την καταχώρηση στο μητρώο της νέας έδρας, η γραμματεία του μητρώου ειδοποιεί το μητρώο της παλιάς έδρας για να γίνει διαγραφή από το αντίστοιχο μητρώο. Με το που θα γίνει η νέα καταχώρηση θεωρείται ότι έχει γίνει και η μεταφορά της έδρας αν όμως δεν έχει γίνει διαγραφή από το προηγούμενο μητρώο οι τρίτοι μπορούν να

εξακολουθήσουν να επικαλούνται την παλιά έδρα εφόσον η εταιρεία δεν αποδεικνύει ότι οι τρίτοι γνώριζαν την νέα.

Αφού ολοκληρωθεί η μεταφορά της καταστατικής έδρας σε άλλο κράτος θα πρέπει να μεταβληθεί κατά μεγάλο μέρος και το δίκαιο που ίσχυε μέχρι εκείνη την στιγμή στη SE γιατί εκτός του κανονισμού θα πρέπει πλέον να εφαρμόζεται και το νέο εθνικό δίκαιο. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει αρκετές δυσκολίες αν για παράδειγμα το νέο εθνικό δίκαιο αυξάνει τις δεσμεύσεις των μετοχών όπως να επιτρέπει την αποβολή μετόχου με διάταξη του καταστατικού (εισαγόμενου με την ευκαιρία της μεταφοράς της έδρας) ή λύση της εταιρείας με καταγγελία οπότε και τίθεται ζήτημα μήπως πρέπει να υπάρξει ατομική συναίνεση του μετόχου για το έγκυρο της μεταφοράς. Δεν αποκλείεται επίσης να υπάρξουν προβλήματα και για τους κατόχους μετοχών που δεν αναγνωρίζονται από το κράτος της νέας έδρας. Στην ουσία όμως και όσων αφορά τα υπόλοιπα στοιχεία η νομική προσωπικότητα της εταιρείας δεν καταργείται, αλλά συνεχίζεται. Οι έννομες σχέσεις της εταιρείας διατηρούνται, τα όργανα της εταιρείας παραμένουν στην θέση τους και δεν απαιτείται επαναδιορισμός τους. Η εταιρεία όμως έχει την υποχρέωση να εγκαταστήσει την κεντρική της διοίκηση στο κράτος της νέας έδρας.

Ο Κανονισμός όπως προαναφέραμε δίνει την δυνατότητα στο κράτος της έδρας να αντιταχθεί στην μεταφορά μέσα σε ένα δίμηνο για λόγους δημοσίου συμφέροντος και αυτό μπορεί να δημιουργήσει σοβαρό εμπόδιο στην μεταφορά της έδρας της SE. Επίσης ο Κανονισμός (άρθρο 8 παρ. 15) απαγορεύει τη μεταφορά της έδρας, αν κατά της εταιρείας έχει «κινήσει» πτωχευτική διαδικασία. Εννοείται ότι η διαδικασία θα πρέπει να έχει ήδη ξεκινήσει, χωρίς να αρκεί απλή υποβολή αίτησης προς τούτο ακόμη και αν η αίτηση αυτή επιφέρει ήδη ορισμένα αποτελέσματα.

Τέλος μια ειδική διάταξη του Κανονισμού αναφέρει ότι η έδρα της εταιρείας δεν επιτρέπεται να μεταφερθεί από ένα κράτος σε άλλο επ' ευκαιρία (που μάλλον πρέπει να ερμηνευθεί : «με την ίδια πράξη») μιας μετατροπής. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αποκλείεται μια μεταγενέστερη μεταφορά της έδρας. Δεν αποκλείεται όμως και η μετατροπή να συνδυάζεται με μεταφορά της έδρας στο ίδιο κράτος μέλος.

ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΣΕ

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ

Ο Κανονισμός παρέχει τη δυνατότητα επιλογής ανάμεσα σε δύο συστήματα εταιρικής διακυβέρνησης το «μονιστικό» και το «δυναδικό».

Το μονιστικό σύστημα προβλέπει διοίκηση της Α.Ε. από το Δ.Σ. σε αντίθεση με το δυναδικό σύστημα όπου η διοίκηση γίνεται με συνύπαρξη οργάνων διοίκησης και εποπτείας. Στην Ελλάδα ακολουθούμε το πρώτο σύστημα ενώ η Γερμανία ακολουθεί το δεύτερο, υπάρχουν χώρες βέβαια όπως η Γαλλία όπου υπάρχουν και τα δύο συστήματα και αφήνει τις επιχειρήσεις να επιλέξουν ποιο θα τηρήσουν.

Και τα δύο συστήματα έχουν φυσικά πλεονεκτήματα. Στο μονιστικό σύστημα υπάρχει ευελιξία και ταχύτητα όσων αφορά την οργάνωση, ομαλή ροή πληροφοριών και εγγύτητα των εποπτικών μελών με τις λαμβανόμενες αποφάσεις. Το βασικό πλεονέκτημα του δυναδικού συστήματος είναι κυρίως η σαφή διάκριση των λειτουργιών διοίκησης και εποπτείας και έτσι εξασφαλίζεται ότι ο εποπτεύων δεν εποπτεύει τον εαυτό του παρόλο που υπάρχει πάντα ο κίνδυνος επιλεκτικής πληροφόρησης του εποπτεύοντος από των εποπτευόμενο. Στην ουσία δεν γίνεται να υπάρχει ακριβή αξιολόγηση των δύο συστημάτων ώστε να ισχύει μόνο το ένα, για αυτό και ο Κανονισμός θεωρεί ότι τα δύο συστήματα είναι ισοδύναμα και αφήνει στις επιχειρήσεις την δυνατότητα επιλογής μεταξύ των δύο.

Παρόλο που ο Κανονισμός μιλάει για «δυνατότητα» κάθε κράτους μέλους να εισάγει το σύστημα για το οποίο «δεν υπάρχει διάταξη» στο δίκαιο του, στην πραγματικότητα πρόκειται για υποχρέωση των κρατών μελών να προβλέψουν και τα δύο συστήματα έτσι ώστε κάθε κράτος μέλος που δεν προσφέρει για τις δικές του ΑΕ τις δύο δυνατότητες θα πρέπει να τις περιλάβει στο δίκαιο του τουλάχιστον σε ότι αφορά τις ΣΕ.

ΤΟ ΔΥΑΔΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Στο δυαδικό σύστημα όπως προαναφέραμε υπάρχει ένα διευθυντικό όργανο που στην ουσία διοικεί την SE και ένα εποπτικό όργανο που ελέγχει την διοίκηση του διευθυντικού οργάνου.

ΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (άρθρο 39), το μέλος ή τα μέλη του διευθυντικού οργάνου διορίζονται και ανακαλούνται από το εποπτικό όργανο. Ωστόσο, ένα κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ή να δίνει τη δυνατότητα να προβλέπει το καταστατικό ότι το μέλος ή τα μέλη του διευθυντικού οργάνου διορίζονται ή ανακαλούνται από τη γενική συνέλευση, με τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τις ανώνυμες εταιρείες που εδρεύουν στο έδαφός του.

Δεν επιτρέπεται ταυτόχρονη συμμετοχή στο διευθυντικό όργανο και στο εποπτικό όργανο της SE. Παρόλα αυτά το εποπτικό όργανο μπορεί, σε περίπτωση κενής θέσης, να ορίσει ένα από τα μέλη του για να ασκήσει καθήκοντα μέλους στο διευθυντικό όργανο. Όμως για το χρονικό διάστημα που θα ισχύει αυτό θα αναστέλλεται η άσκηση των καθηκόντων του εν λόγω προσώπου ως μέλους του εποπτικού οργάνου. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν και χρονικό περιορισμό αυτού του διαστήματος.

Στο καταστατικό της SE αποφασίζεται από πόσα μέλη θα αποτελείται το διευθυντικό όργανο καθώς και οι κανόνες ανάδειξης του. Ωστόσο, το κράτος μέλος μπορεί να ορίζει τον ελάχιστο ή και το μέγιστο αριθμό μελών. Αυτό επαναλαμβάνεται από τον νόμο 3412/2005, προστίθεται όμως ότι τα μέλη πρέπει να είναι από 1 έως 5, αν δε το κεφάλαιο ανέρχεται σε ποσό τουλάχιστον 3 εκ ευρώ το όργανο πρέπει να είναι τουλάχιστον τριμελές εκτός αν το καταστατικό έχει προβλέψει κάτι διαφορετικό.

Οι αποφάσεις του διευθυντικού οργάνου λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. Το διευθυντικό όργανο είναι υποχρεωμένο να ορίσει κάποιον Πρόεδρο ώστε να το εκπροσωπεί όπου κρίνεται απαραίτητο εκτός αν μιλάμε για μονομελές διευθυντικό όργανο. Δεν αποκλείεται πάντως και τα άλλα μέλη του διευθυντικού οργάνου να έχουν δικαίωμα εκπροσώπησης της εταιρείας.

ΤΟ ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ

Το εποπτικό όργανο είναι αυτό που ελέγχει τη διοίκηση που ασκεί το διευθυντικό όργανο, χωρίς να μπορεί να ασκήσει το ίδιο την εξουσία διοίκησης της SE. Τη διοίκηση που ασκούν πρόσωπα που δεν ανήκουν στο διευθυντικό όργανο αλλά είναι τρίτοι στους οποίους έχουν ανατεθεί εξουσίες δεν μπορεί να τα εποπτεύει απευθείας το εποπτικό όργανο αλλά πρέπει να τα εποπτεύει το ίδιο το διευθυντικό όργανο που τα διόρισε. Όμως, όπως γίνεται δεκτό, το εποπτικό όργανο ελέγχει την άσκηση της σχετικής εποπτείας από το διευθυντικό όργανο.

Το εποπτικό όργανο αποτελείται από πολλά μέλη, ο αριθμός των οποίων ή οι κανόνες καθορισμού του ορίζονται από το καταστατικό. Ένα κράτος μέλος μπορεί εντούτοις να ορίσει τον αριθμό των μελών του εποπτικού οργάνου για τις SE που έχουν καταχωρηθεί στα μητρώα του ή τον ελάχιστο ή/και τον μέγιστο αριθμό μελών. Τα μέλη διορίζονται από την Γ.Σ. παρόλα αυτά τα μέλη του πρώτου εποπτικού οργάνου μπορούν να οριστούν από το καταστατικό. Το εποπτικό όργανο είναι αυτό που εκλέγει τον πρόεδρο του που είναι υποχρεωτικά μέλος εκλεγόμενο από την Γ.Σ. έστω και αν το ήμισυ των μελών του έχει εκλεγεί από τους εργαζομένους.

Τουλάχιστον ανά τρίμηνο το εποπτικό όργανο ενημερώνεται από το διευθυντικό όργανο για την πορεία των δραστηριοτήτων της SE και τις προοπτικές εξέλιξής της. Εκτός όμως από αυτήν την ενημέρωση το διευθυντικό όργανο είναι υποχρεωμένο να δίνει στο εποπτικό όργανο κάθε πληροφορία για γεγονότα που μπορεί να έχουν αισθητές επιπτώσεις στην κατάσταση της SE. Επίσης το εποπτικό όργανο μπορεί να ζητήσει από το διευθυντικό όργανο οποιεσδήποτε πληροφορίες απαιτούνται για τον έλεγχο τον οποίο ασκεί και να προβαίνει σε όλες τις επαληθεύσεις οι οποίες είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση της αποστολής του ή να τις αναθέτει σε άλλους. Βέβαια ένα κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι κάθε μέλος του εποπτικού οργάνου μπορεί να ζητήσει περισσότερες πληροφορίες για όποιο ζήτημα κρίνει απαραίτητο. Σε περίπτωση άρνησης παροχής πληροφοριών προς το εποπτικό συμβούλιο δεν αποκλείεται να γίνεται προσφυγή στο δικαστήριο.

Το εποπτικό όργανο μπορεί να έχει προληπτικές εξουσίες. Έχει δηλαδή το δικαίωμα, σύμφωνα πάντα με τις διατάξεις του καταστατικού, να

εγκρίνει κατηγορίες πράξεων προκειμένου να διενεργηθούν από το διευθυντικό όργανο ή και να υποβάλει το ίδιο κατηγορίες πράξεων σε τέτοια έγκριση. Η έγκριση έχει την έννοια της συναίνεσης αφού πρέπει να δίνεται με σκοπό να ενεργήσει το διευθυντικό όργανο της υπό έγκρισης πράξη.

Η ουσία του εποπτικού οργάνου είναι οι επαληθεύσεις και οι αξιολογήσεις του ελεγκτέου υλικού (πράξεις, γεγονότα, έγγραφα κτλ.) σε παραβολή με τους κανόνες της χρηστής διαχείρισης, καθώς και της γενικής δραστηριότητας και προοπτικών της εταιρείας. Το εποπτικό συμβούλιο μπορεί να αναθέτει τις σχετικές επαληθεύσεις και σε άλλους χωρίς όμως να έχει και το δικαίωμα να μεταβιβάζει τη σχετική εξουσία.

Όμως ούτε ο Κανονισμός ούτε ο Νόμος 3412/2005 προβλέπουν τι γίνεται με το αποτέλεσμα της εποπτείας. Ποιος δηλαδή και πώς ενημερώνεται για το αποτέλεσμα των αξιολογήσεων και των ελέγχων και αν και πως το εποπτικό όργανο διατυπώνει κάποια έκθεση με τις δικές της απόψεις για τη διαχείριση, τις προοπτικές της εταιρείας κλπ. Εξάλλου η εποπτεία χάνει το νόημά της αν δεν μπορεί να αξιοποιηθεί. Αφού λοιπόν δεν υπάρχουν σχετικές διατάξεις θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι το καταστατικό μπορεί να περιέχει σχετικούς ορισμούς. Σε περίπτωση όμως που ούτε το καταστατικό περιέχει τους απαραίτητους ορισμούς θα είναι ανάγκη να γίνει δεκτό, αφενός μεν ότι το εποπτικό όργανο θα οφείλει το ίδιο να κρίνει πως θα αξιοποιεί το ρόλο του στην εταιρεία και πως θα δρα προς όφελος της τελευταίας και των μετόχων της, αφετέρου δε ότι και η Γ.Σ. θα μπορεί να δώσει σχετικές εντολές στο εποπτικό όργανο. Σε κάθε περίπτωση και σύμφωνα με το άρθρο 54 του Κανονισμού το εποπτικό όργανο δικαιούται ανά πάσα στιγμή να καλέσει σε σύγκληση τη Γ.Σ. και μέσω αυτής θα μπορεί τακτικά ή έκτακτα να ενημερώνει τους μετόχους.

Στις περιπτώσεις που δεν τηρούνται και τα δύο συστήματα κάθε κράτος μέλος έχει να επιλέξει μεταξύ του να γίνει κάποια γενική αναφορά σε υπάρχοντες κανόνες και στην κατασκευή ολοκληρωμένου συστήματος διατάξεων που να αφορούν ειδικά το σύστημα αυτό. Στην Ελλάδα, που είναι μια από τις χώρες που δεν χρησιμοποιείται το δυαδικό σύστημα ο Έλληνας νομοθέτης επέλεξε την πρώτη λύση. Δηλαδή παραπέμπει στις διατάξεις του νόμου 2190/1920 για την συγκρότηση και για την λειτουργία του Δ.Σ., αναλογικά εφαρμοζόμενες και προσαρμοζόμενες στην ιδιαίτερη φύση του

διευθυντικού και εποπτικού οργάνου. Αυτό επιτρέπει τόσο την επιλεκτική ανεύρεση των διατάξεων που θα εφαρμοστούν όσο και την ερμηνευτική προσαρμογή τους στις ρυθμιστικές ανάγκες.

ΤΟ ΜΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Το μονιστικό σύστημα είναι το περισσότερο χρησιμοποιούμενο διεθνώς και χρησιμοποιείται από όλες τις αγγλοσαξονικές χώρες καθώς και από την Ελλάδα. Στο σύστημα αυτό υπάρχει ένα διοικητικό όργανο (αντίστοιχο του Δ.Σ. που υπάρχει στις Α.Ε.) που στην ουσία είναι και αυτό που διοικεί την SE. Είναι πολυμελές, χωρίς βέβαια να αποκλείεται από τον Κανονισμό να είναι και μονομελές ιδίως όταν μιλάμε για μικρές εταιρείες αν και σύμφωνα με την Οδηγία θα έπρεπε να είναι τουλάχιστον τριμελές όταν προβλέπεται συμμετοχή των εργαζομένων σε αυτό. Το καταστατικό είναι αυτό που ορίζει τον αριθμό των μελών ή τους κανόνες καθορισμού του παρόλα αυτά τα κράτη μέλη έχουν την δυνατότητα αν κρίνουν απαραίτητο να ορίσουν τον ελάχιστο και ενδεχομένως και τον μέγιστο αριθμό μελών.

Γενικά ισχύει ότι η εκλογή του διοικητικού οργάνου γίνεται από την Γ.Σ., ο Κανονισμός όμως δίνει τη δυνατότητα το πρώτο διοικητικό όργανο να διοριστεί βάσει του καταστατικού, καθώς και την δυνατότητα οι μέτοχοι να μπορούν να διορίσουν ένα μέρος των οργάνων.

Ο Κανονισμός δεν περιέχει διατάξεις όπως το για τη διάκριση των μελών του διοικητικού οργάνου σε εκτελεστικά και μη, όμως ο ν.3412/2005 ορίζει ότι το καταστατικό μπορεί να έχει άρθρο που να επιτρέπει σε πρόσωπα, μέλη ή μη του διοικητικού οργάνου, να μπορούν να διορίζονται από το όργανο αυτό και να προβαίνουν με οργανική ιδιότητα σε πράξεις διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας.

Το καταστατικό είναι αυτό που σύμφωνα με τον Κανονισμό ρυθμίζει τη συχνότητα των συνεδριάσεων του διοικητικού οργάνου με ελάχιστο χρονικό διάστημα το τρίμηνο, προκειμένου να παρθούν αποφάσεις και συμπεράσματα για την πορεία των δραστηριοτήτων της SE και τις προοπτικές εξέλιξής της .

Το διοικητικό όργανο είναι αυτό που εκλέγει τον πρόεδρο μεταξύ των μελών του. Στην περίπτωση όμως που συμμετέχουν και οι εργάτες, πρόεδρος μπορεί να εκλεγεί μόνο ένα μέλος που ορίζεται από τη Γ.Σ. των μετόχων. Ο Κανονισμός δεν ορίζει ποιές είναι οι εξουσίες του προέδρου, συνεπώς ως προς το ζήτημα αυτό θα εφαρμοστούν τα ισχύοντα επί των ελληνικών Α.Ε.

Τα μέλη του διοικητικού οργάνου έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις, κάτι που επιβεβαιώνεται και από το άρθρο 44 του Κανονισμού το οποίο επιτρέπει σε κάθε μέλος του οργάνου να λάβει γνώση όλων των πληροφοριών που διαβιβάζονται στο όργανο αυτό. Όλα τα άλλα θέματα που έχουν να κάνουν με το διοικητικό όργανο ρυθμίζονται σύμφωνα με τον νόμο 2190/1920 που αφορά τις ελληνικές Ανώνυμες Εταιρείες.

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Τα δύο συστήματα έχουν κάποιους κοινούς κανόνες. Καταρχήν η θητεία των μελών των οργάνων ορίζεται και στις δύο περιπτώσεις από το καταστατικό για περίοδο που δεν πρέπει να υπερβαίνει την διετία και επίσης τα μέλη αυτά είναι επανεκλέξιμα εκτός αν το καταστατικό ορίζει κάτι άλλο.

Ένα άλλο κοινό σημείο των συστημάτων είναι η δυνατότητα των εκλεγόμενων - ή διοριζόμενων - μελών των οργάνων να είναι και νομικά πρόσωπα, με την προϋπόθεση πρώτον ότι αυτό προβλέπεται από το καταστατικό και δεύτερον ότι η εθνική νομοθεσία περί Α.Ε. δεν αντιτίθεται σε αυτό.

Επίσης ο Κανονισμός δεν απαγορεύει σε κανένα από τα δύο συστήματα την δυνατότητα διορισμού μέρους των μελών οργάνου από μειοψηφία ή άλλα πρόσωπα όπως προβλέπουν οι εθνικές διατάξεις. Στην Ελλάδα υπάρχει κυρίως η δυνατότητα να γίνετε απευθείας διορισμός μέλους ή μελών του Δ.Σ. ελληνικής ανώνυμης εταιρείας μέσα από το καταστατικό. Σύμφωνα με τον νόμο 3412/2005 η δυνατότητα αυτή έχει ρητά προβλεφθεί για το διευθυντικό όργανο του δυαδικού συστήματος και για το διοικητικό όργανο του μονιστικού όχι όμως και για το εποπτικό όργανο.

Το καταστατικό μπορεί να ορίζει κατηγορίες πράξεων που δεν μπορούν να διενεργηθούν από το διευθυντικό όργανο, χωρίς την έγκριση του εποπτικού ή χωρίς απόφαση του διοικητικού οργάνου. Αυτό διευκολύνει ιδιαίτερα τις εταιρείες αφού πολλές αμφιλεγόμενες πράξεις, όπως οι εγγυήσεις, μπορούν ελεύθερα να διενεργούνται αν το καταστατικό απλώς σιωπά. Σημειώνεται πάντως ότι όσον αφορά το δυαδικό σύστημα το εποπτικό όργανο μπορεί να εγκρίνει ορισμένες κατηγορίες πράξεων. Η δυνατότητα αυτή του εποπτικού οργάνου θα πρέπει να στηρίζεται σε κάποιον ουσιαστικό λόγο ώστε να μην απογυμνώνεται το διευθυντικό όργανο των εξουσιών του.

Ο κανονισμός περιλαμβάνει ειδική διάταξη για το καθήκον εχεμύθειας (καθήκον μη αποκάλυψης πληροφοριών) που έχουν τα μέλη των οργάνων της SE (εννοείται των οργάνων διοίκησης ή εποπτείας), εκτός εάν η αποκάλυψη επιτρέπεται από το εθνικό δίκαιο για τις ανώνυμες εταιρείες ή για χάρη του εθνικού συμφέροντος ή επιβάλλεται από το εταιρικό συμφέρον. Πρόκειται για καθήκον που προκύπτει από το καθήκον πίστωσης και εκτείνεται τις σχέσεις με τρίτους αλλά όχι και στις σχέσεις με τα μέλη των άλλων οργάνων.

Το άρθρο 50 είναι αυτό που και στις δύο περιπτώσεις ρυθμίζει το ζήτημα της απαρτίας και της πλειοψηφίας με την επιφύλαξη όμως διαφορετικών ρυθμίσεων του ίδιο του Κανονισμού ή του καταστατικού. Για να έχουμε απαρτία θα πρέπει να παρουσιαστούν ή να εκπροσωπηθούν τουλάχιστον το μισό των μελών, ενώ για να έχουμε πλειοψηφία χρειαζόμαστε την πλειονότητα των παρόντων ή εκπροσωπούμενων μελών. Στην περίπτωση ισοψηφίας η ψήφος του προέδρου είναι αυτή που αποφασίζει, εκτός αν το καταστατικό έχει ορίσει κάτι άλλο. Αυτό βέβαια δεν ισχύει για το εποπτικό όργανο αν αποτελείται κατά το ήμισυ από εργαζομένους. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα παρέκκλισης από το καταστατικό όταν υπάρχει συμμετοχή των εργαζομένων. Τέλος, δεν μπορεί να απαγορευτεί σε κανένα από τα μέλη να ασκήσει το δικαίωμα ψήφου του με την αιτιολογία της σύγκρουσης συμφερόντων .

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Δεν υπάρχει κάποιος κανόνας που να αποκλείει την πιθανότητα να εισαχθούν στο χρηματιστήριο οι μετοχές της SE ή άλλες κινητές αξίες της. Σε μια τέτοια περίπτωση θα εφαρμοστούν οι διατάξεις του νόμου 3016/2002 για την εταιρική διακυβέρνηση. Αυτό θα εκτείνεται τόσο στα θέματα της δομής του Δ.Σ., όσο και σε σχέση με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας και τον εσωτερικό έλεγχο.

Σχετικά με το πρώτο ζήτημα και δεδομένου ότι η SE μπορεί να έχει δύο εκδοχές διοίκησης, το άρθρο 28 ορίζει ότι αν έχει υιοθετηθεί το δυαδικό σύστημα οι διατάξεις του νόμου αυτού, που αναφέρονται στα μη εκτελεστικά μέλη, θα αφορούν το εποπτικό όργανο. Εννοείται επίσης ότι όπως τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. διακρίνονται σε ανεξάρτητα και μη, η ίδια διάκριση θα υπάρχει και για τα μέλη του εποπτικού οργάνου. Η Γενική Συνέλευση είναι αυτή που θα ορίζει ποια μέλη του εποπτικού οργάνου είναι ανεξάρτητα και ποια όχι. Σχετικά με το δεύτερο θέμα, δηλαδή τον εσωτερικό έλεγχο, έχουν υπάρξει επιφυλάξεις για την σκοπιμότητα εισαγωγής του αφού υπάρχει έτσι επικάλυψη λειτουργιών με το εποπτικό όργανο. Αν και όπως φαίνεται, ένας καλά οργανωμένος εσωτερικός έλεγχος μπορεί να έχει πιο αξιόπιστη και συστηματική εποπτεία του ελεγκτέου υλικού.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Ένα από τα όργανα της SE είναι η Γενική Συνέλευση που στο ελληνικό τουλάχιστον δίκαιο λειτουργεί ως «ανώτατο» εταιρικό όργανο. Κατά το άρθρο 52 του Κανονισμού η Γ.Σ. αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία έχει «ειδική αρμοδιότητα» όπως έχουν οριστεί από τον Κανονισμό και την Οδηγία αλλά και από το δίκαιο του κράτους μέλους της έδρας της ή το καταστατικό. Μέσα στις αρμοδιότητες της Γ.Σ. είναι και οι νομολογιακά αναγνωρισμένες εξουσίες.

Η Γ.Σ. συνέρχεται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο εντός του πρώτου εξαμήνου από το κλείσιμο της εταιρικής χρήσης εκτός αν το δίκαιο της έδρας της προβλέπει μεγαλύτερη συχνότητα. Επίσης η Γ.Σ. μπορεί να συγκληθεί οποτεδήποτε μετά από πρόσκληση του διευθυντικού, του

διοικητικού ή του εποπτικού οργάνου ή αρμόδιας αρχής σύμφωνα με την νομοθεσία των Α.Ε. του κράτους μέλους.

Ένας ή περισσότεροι μέτοχοι που διαθέτουν μαζί μετοχές που αντιστοιχούν στο 10% τουλάχιστον του καλυφθέντος κεφαλαίου μπορούν να ζητήσουν τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης και τον καθορισμό της ημερήσιας διάταξης καθώς και να ζητήσουν την εγγραφή ενός ή περισσοτέρων νέων θεμάτων σε αυτήν. Βέβαια το καταστατικό της SE ή η εθνική νομοθεσία μπορεί να προβλέπουν μικρότερο ποσοστό με εκείνες που ισχύουν για τις ανώνυμες εταιρείες. Στην αίτηση προσδιορίζονται τα θέματα που θα περιληφθούν στην ημερήσια διάταξη. Οι διαδικασίες και οι προθεσμίες υποβολής της αίτησης καθορίζονται από την νομοθεσία του κράτους μέλους της καταστατικής έδρας της SE ή ελλείψει σχετικών διατάξεων, από το καταστατικό της SE. Εάν μετά την αίτηση που υποβλήθηκε η γενική συνέλευση δεν συγκληθεί εγκαίρως ή οπωσδήποτε μέσα σε διάστημα δύο μηνών, το δικαστήριο ή άλλη αρμόδια διοικητική αρχή της έδρας της SE μπορεί να διατάξει τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης εντός ορισμένης προθεσμίας ή να δώσει την άδεια για σύγκλησή της είτε στους μετόχους οι οποίοι διατύπωσαν την αίτηση, είτε σε πληρεξούσιό τους. Αυτό δεν θίγει τις εθνικές διατάξεις που προβλέπουν ενδεχομένως τη δυνατότητα των μετόχων να συγκαλούν οι ίδιοι τη γενική συνέλευση.

Όσων αφορά τη διοργάνωση, τη διεξαγωγή της Γ.Σ. και τις διαδικασίες της ψηφοφορίας σύμφωνα με το άρθρο 53 του Κανονισμού διέπονται από τη νομοθεσία περί ανωνύμων εταιρειών του κράτους μέλους της έδρας της SE. Το εθνικό δίκαιο που θεσπίζεται ειδικά για τις SE υπερισχύει του εθνικού γενικού εταιρικού δικαίου, αν και σε ότι αφορά την Ελλάδα ο ν.3412/2005 δεν θέσπισε ειδικές διατάξεις για την Γ.Σ. (εκτός από τα δικαιώματα της μειοψηφίας).

Στα θέματα διεξαγωγής της Γ.Σ. περιλαμβάνονται τα ζητήματα της απαρτίας και της πλειοψηφίας. Ως προς την απαρτία, ο κανονισμός δεν περιέχει διατάξεις και άρα εφαρμόζεται ο ν.2190/1920, περιέχει όμως για την πλειοψηφία. Ειδικότερα προβλέπεται ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία εκτός αν ο Κανονισμός, ή αν λείπει σχετική διάταξη αυτού, η εθνική νομοθεσία απαιτεί μεγαλύτερη πλειοψηφία. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση τροποποίησης του καταστατικού για τα οποία απαιτείται

πλειοψηφία 2/3. Επίσης δεν θεωρούνται σαν ψήφοι, οι αποχές από την ψηφοφορία καθώς και οι λευκές και οι άκυροι ψήφοι.

Ο κανονισμός προβλέπει και συνελεύσεις μεταξύ κάποιων κατηγοριών μετόχων, μετόχων δηλαδή με διαφορετικά, συνήθως αυξημένα, δικαιώματα. Οι συνελεύσεις αυτές συγκαλούνται και αποφασίζουν με χωριστή ψηφοφορία κάθε φορά που με απόφαση της κανονικής Γ.Σ. «θίγονται» ειδικά δικαιώματα των κατηγοριών αυτών, αν δηλαδή επέρχεται βλάβη στα δικαιώματα αυτά (συμψηφισμός της βλάβης με τυχόν οφέλη που μπορούν να προκύπτουν δεν γίνεται δεκτός). Για τις κατ' ιδίαν αυτές συνελεύσεις ισχύουν οι κανόνες που διέπουν την πρόκληση, τη συγκρότηση και την λήψη αποφάσεων από την κανονική Γ.Σ. Αν η τελευταία αποφασίζει με αυξημένη πλειοψηφία (και απαρτία) η πλειοψηφία αυτή καθώς και η απαρτία απαιτούνται και για την ειδική συνέλευση.

ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Ελεγκτές δεν προβλέπονται από τον Κανονισμό, ορίζεται όμως στο άρθρο 61 ότι όσων αφορά τον έλεγχο των ετήσιων και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η SE υπόκειται στο εθνικό δίκαιο περί των ΑΕ.

ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ SE

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ ΣΤΗΝ SE

Ο Κανονισμός έχει κατηγορηθεί ότι δεν περιέχει ένα αυτόνομο και συμπαγές σύστημα δικαιωμάτων μετόχων και ιδιαίτερα της μειοψηφίας και στην ουσία μεριμνά περισσότερο για την εταιρεία παρά για τους μετόχους της. Αυτό είναι κάτι που ισχύει αλλά όχι απόλυτα. Η μειοψηφία προστατεύεται ήδη κατά την διαδικασία ίδρυσης της εταιρείας αφού για να γίνει η ίδρυση της απαιτείται από τις υφιστάμενες εταιρείες η απόφαση για τη σύσταση SE να ληφθεί πλειοψηφικά. Είναι λογικό επομένως το ότι ο Κανονισμός περιέχει μέτρα για την προστασία της μειοψηφίας όσων αφορά την ίδρυση SE με συγχώνευση αλλά και στην περίπτωση ίδρυσης SE χαρτοφυλακίου. Κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει όμως και με τους λοιπούς τρόπους ίδρυσης που όπως μπορεί να υποθέσει κανείς, ο κοινοτικός νομοθέτης δεν θεώρησε ιδιαίτερα επικίνδυνους. Σε κάθε περίπτωση όμως θα ισχύουν τα κοινά δικαιώματα σε επίπεδο εταιρειών που προωθούν την σύσταση SE (λήψης πληροφοριών, αναβολής της απόφασης, αίτησης για παρεμπόδιση καταχώρησης στο μητρώο κλπ) και τα οποία οι μέτοχοι μπορούν να ασκήσουν είτε στη Γ.Σ. είτε και εκτός αυτής. Ειδική προστασία της μειοψηφίας προβλέπεται και για την μεταφορά της έδρας.

Κατά την λειτουργία της SE ο Κανονισμός δεν προβλέπει πλήρη σειρά δικαιωμάτων της μειοψηφίας αν και αναφέρει το δικαίωμα για σύγκληση Γ.Σ. και για εγγραφή θέματος στην ημερήσια διάταξη Γ.Σ. Για τις υπόλοιπες εφαρμογές υπεύθυνο είναι το εθνικό δίκαιο για την ΑΕ. και μάλιστα όχι μόνο σε σχέση με τα ειδικά δικαιώματα που απονέμονται σε μετόχους και εκπροσωπούν ορισμένο ποσοστό του κεφαλαίου αλλά και σε σχέση με τα παρακωλυτικά δικαιώματα ή και τα ατομικά δικαιώματα των μετόχων.

Η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΗΣ SE

Το καταστατικό μπορεί να τροποποιηθεί ως προς όλες τις διατάξεις του με απόφαση της Γ.Σ. που λαμβάνεται με απαρτία ή και με πλειοψηφία τουλάχιστον 2/3 των εκπεφρασμένων ψήφων, εκτός αν η

νομοθεσία περί ανωνύμων εταιρειών του δικαίου του κράτους μέλους της έδρας της SE προβλέπει ή επιτρέπει μεγαλύτερη πλειοψηφία. Τα κράτη μέλη, ωστόσο, μπορούν να προβλέπουν ότι, όταν αντιπροσωπεύεται το ήμισυ τουλάχιστον του καλυφθέντος κεφαλαίου, αρκεί απλή πλειοψηφία.

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι, όταν το καταστατικό επιτρεπτά απονέμει κάποιο «ιδιαίτερο» δικαίωμα σε μέτοχο ή μετόχους για την κατάργηση του τελευταίου θα απαιτείται συναίνεση όλως των μετόχων ή ακριβέστερα του ή των δικαιούχων.

Υποχρεωτική τροποποίηση του καταστατικού μιας SE συναντάμε σε δύο περιπτώσεις : 1) όταν η κεντρική διοίκηση της εταιρείας έχει μεταφερθεί εκτός Ελλάδος, οπότε η «Εποπτεύουσα Αρχή» μπορεί να την υποχρεώσει είτε να επαναφέρει την διοίκηση στην Ελλάδα είτε τροποποιώντας το καταστατικό να μεταφέρει την καταστατική της έδρα στην χώρα της διοίκησης, 2) όταν το καταστατικό δεν συμφωνεί με τις ρυθμίσεις για το ρόλο των εργαζομένων οπότε πρέπει να γίνουν σε αυτό οι αναγκαίες τροποποιήσεις. Μάλιστα ο Κανονισμός επιτρέπει στην τελευταία περίπτωση να αποφασιστεί η τροποποίηση από το διευθυντικό ή το διοικητικό όργανο της SE.

Τέλος ο Κανονισμός προβλέπει ότι η υποβολή της απόφασης που τροποποιεί το καταστατικό πρέπει να δημοσιεύεται σύμφωνα με το άρθρο του 13, δηλαδή με τις διαδικασίες που προβλέπονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους της καταστατικής έδρας της SE, όσων αφορά την Ελλάδα από το άρθρο 7β του νόμου 2190/1920.

ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ SE

Για την κατάρτιση, τον έλεγχο και τη δημοσίευση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ο Κανονισμός παραπέμπει και πάλι στο δίκαιο περί Α.Ε. της καταστατικής της έδρας. Στην δική μας περίπτωση, σύμφωνα με τα άρθρα 41 & 90 του νόμου 2190/1920 για τις ετήσιες και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αντίστοιχα. Θα έχουν εφαρμογή όμως και οι ειδικές διατάξεις για τα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ SE

Ένα πρόβλημα που προκύπτει είναι τι γίνεται στην περίπτωση μετασχηματισμού μίας ήδη συσταθείσας SE. Ο κανονισμός δεν περιέχει διατάξεις πάνω στο ζήτημα αυτό και ρυθμίζει μόνο ειδικά τη μετατροπή SE σε ΑΕ. Η μετατροπή αυτή με διατήρηση της νομικής προσωπικότητας είναι αδύνατη αν δεν περάσει μία διετία από την καταχώρηση της SE στο μητρώο και αφού έχουν εγκριθεί ισολογισμοί των δύο πρώτων ετών (πιο σωστά των δύο πρώτων χρήσεων). Η Α.Ε. που θα προκύψει από την μετατροπή θα πρέπει να εδρεύει και αυτή στο κράτος της καταστατικής έδρας της SE. Η διαδικασία είναι πιο σύνθετη σε σχέση με εκείνη της μετατροπής ελληνικών εταιριών (όχι Α.Ε.) σε ελληνική Α.Ε., αφού εδώ απαιτείται «σχέδιο μετατροπής» με τα στοιχεία του άρθρου 66, δημοσιευόμενο και εγκρινόμενο από τη Γ.Σ. και μάλλον αντιστοιχεί στη μετατροπή Α.Ε. σε SE. Απαιτείται επίσης και μία έκθεση εμπειρογνομόνων που θα βεβαιώνουν ότι η εταιρεία που προκύπτει από τη μετατροπή διαθέτει ενεργητικό τουλάχιστον αντίστοιχο προς το κεφάλαιο. Οι εμπειρογνώμονες αυτοί (ένας ή περισσότεροι) είτε ορίζονται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της SE, είτε νομιμοποιούνται προς αυτό σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις. Η μετατροπή εγκρίνεται από τη Γ.Σ. με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

Ένα άλλο ζήτημα που μπορεί να προκύψει στην περίπτωση μετασχηματισμού μιας ήδη υφιστάμενης SE είναι το ζήτημα του ρόλου των εργαζομένων. Το άρθρο 11 της Οδηγίας ζητά από τα κράτη μέλη να αποτρέπουν την κατάχρηση της SE με σκοπό να στερήσει ή ακόμα και να αρνηθεί από τους εργαζομένους το δικαίωμα να συμμετέχουν στα θέματα της εταιρείας. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αδυναμία πραγματοποίησης πολλών μορφών μετασχηματισμού κάτι για το οποίο δεν έχει προνοήσει ο Κανονισμός.

Μιλώντας για την Ελλάδα και τις εταιρείες της και αφού λάβουμε υπόψη το χρονικό διάστημα που απαιτείται για τον μετασχηματισμό μιας SE τότε μια ελληνική SE θα μετασχηματίζεται όπως μια ελληνική Α.Ε. Αυτό είναι δυνατόν να συμβεί με τους παρακάτω τρόπους. Πρώτον, με συγχώνευση της SE με ελληνική ΑΕ είτε με απορρόφησης μιας από την άλλη είτε προς μια νέα ΑΕ. Αυτή η εταιρεία θα διέπεται από τις διατάξεις του νόμου 2190/1920 άρα

θα αφορά όλες τις εκδοχές της, κάποιες από τις οποίες δεν είναι δυνατές κατά την πρωτογενή ίδρυση της SE. Αν μιλάμε για συγχώνευση με εταιρεία ή SE άλλου κράτους μέλους, θα εφαρμόζεται η Οδηγία 2005/56/EK που μιλάει για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις. Ένας άλλος τρόπος είναι η μετατροπή μιας ελληνικής SE σε ημεδαπή ΕΠΕ. Επίσης μια SE μπορεί να συστήσει άλλη SE σε συνεργασία με άλλες εταιρείες με την προϋπόθεση ότι θα είναι μητρική εταιρεία. Σε αυτή την περίπτωση δεν απαιτείται κοινοτικός δεσμός. Τέλος μετατροπή ελληνικής SE σε προσωπική εταιρεία δεν είναι δυνατή αφού κάτι τέτοιο δεν ισχύει ούτε για τις ελληνικές ΑΕ.

Η SE ΚΑΙ ΟΙ ΟΜΙΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Παρόλο που η SE από τη στιγμή που ιδρύεται έχει σχέση με ομίλους, συγκεκριμένα οι τρόποι ίδρυσής της εκτός από τη συγχώνευση προϋποθέτουν ή δημιουργούν συνδεδεμένες επιχειρήσεις, και ενώ οι οικονομικές της καταστάσεις υπόκεινται σε ενοποίηση, και παρόλο που η εμπλοκή των εργαζομένων ρυθμίζεται σε επίπεδο ομίλου, ούτε ο Κανονισμός ούτε και ο νόμος 3412/2005 περιέχουν διατάξεις εταιρικού δικαίου για τους ομίλους εταιρειών. Μπορεί όμως με ασφάλεια να λεχθεί ότι αυτά που ισχύουν για τις εθνικές ΑΕ ως μέλη ομίλων θα ισχύουν και στις SE. Πιο συγκεκριμένα στους πολυεθνικούς ομίλους θα εφαρμόζεται το δίκαιο της ελεγχόμενης εταιρείας.

Η SE ΜΕ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Η SE έχει τη δυνατότητα εισαγωγής των κινητών της αξιών στο χρηματιστήριο. Σε αυτή την περίπτωση ισχύει η νομοθεσία για την Κεφαλαιαγορά, για τις δημόσιες προτάσεις αγοράς κινητών αξιών καθώς και για την εταιρική διακυβέρνηση. Βέβαια οι διατάξεις του Κανονισμού που αφορούν αυτό το θέμα είναι περιστασιακές και περιθωριακές παρόλα αυτά κρίνεται ότι η SE είναι αρκετά καλά εξοπλισμένη ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στις ανάγκες της χρηματιστηριακής αγοράς και τις νομοθεσίες της.

ΛΥΣΗ, ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΗΣ SE

Σύμφωνα με το άρθρο 63 του Κανονισμού, οι διαδικασίες της SE που αφορούν τη λύση, την εκκαθάριση, την αφερεγγυότητα καθώς και την παύση των πληρωμών διέπονται από τις διατάξεις οι οποίες θα εφαρμόζονταν σε μια ανώνυμη εταιρία συσταθείσα σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει η SE συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων σχετικά με τη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση.

Λύση της SE επέρχεται σε δύο περιπτώσεις. Πρώτον όταν η SE συνιστάται με συγχώνευση που όμως καταχωρήθηκε χωρίς να έχει εξετασθεί η νομιμότητα της τελευταίας. Σε αυτή την περίπτωση και σύμφωνα με το άρθρο 30 του Κανονισμού τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι η εταιρεία λύεται. Δεν ορίζεται αν γίνεται λύση της παραπάνω εταιρείας αυτόματα ή μετά από δικαστική κρίση γιατί το ζήτημα αυτό καθορίζεται από την εθνική νομοθεσία. Πράγματι ο νόμος 3412/2005 έχει προνοήσει και θεωρεί ότι σε μια τέτοια περίπτωση η λύση επέρχεται με απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας μετά από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον. Η αίτηση αυτή είναι υποχρεωτικό να υποβληθεί εντός διμήνου από την εγγραφή της πράξης συγχώνευσης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών. Η δεύτερη περίπτωση λύσης είναι αυτή που σύμφωνα με το άρθρο 64 του Κανονισμού τίθεται σε εκκαθάριση (δηλαδή θα ακολουθήσει λύση) η εταιρεία που μεταφέρει την κεντρική της διοίκηση εκτός του κράτους της καταστατικής έδρας και δεν την επαναφέρει ή δεν μεταφέρει την καταστατική της έδρα στο κράτος της κεντρικής της διοίκησης. Το άρθρο 64 δεν ορίζει την διαδικασία καθώς και με ποιανού πρωτοβουλία γίνεται αυτό παρόλα αυτά το άρθρο 26 του νόμου 3412/2005 ανάγει την περίπτωση σε λόγω ανάκλησης της άδειας σύστασης.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Ούτε ο Κανονισμός, ούτε ο νόμος 3412/2005 ρυθμίζουν το πώς θα φορολογείται η SE. Τα πράγματα είναι απλά όταν πρόκειται για την άμεση φορολογία. Ενιαίο φορολογικό καθεστώς δεν υπάρχει, ούτε ειδικές διατάξεις για την SE συνεπώς η αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης σε σχέση με τις εθνικές ΑΕ επιβάλλει να γίνει δεκτό ότι η SE θα φορολογείται καταρχήν όπως μια ελληνική ΑΕ. Θα ισχύσει επίσης η ίδια φορολογική μεταχείριση και των μερισμάτων που διανέμει η εταιρεία. Ενδιαφέρον έχει η Οδηγία 90/435/ΕΚ που ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο και αφορά τις μητρικές και θυγατρικές εταιρείες διαφόρων κρατών μελών και εφαρμόζεται και στις SE. Βασική ρύθμιση είναι ότι από το φόρο εισοδήματος της ημεδαπής μητρικής εταιρείας ή της μόνιμης εγκατάστασης εταιρείας άλλου κράτους μέλους, που προκύπτει από κέρδη της αλλοδαπής θυγατρικής της, εκπίπτει ο φόρος εισοδήματος της τελευταίας, που αντιστοιχεί στα διανεμηθέντα στην ημεδαπή εταιρεία ή εγκατάσταση, κέρδη καθώς και ο φόρος που ενδεχομένως παρακρατήθηκε στα ίδια κέρδη από την αλλοδαπή θυγατρική. Αντίστροφα η ελληνική εταιρεία δεν παρακρατεί φόρο επί των κερδών που διανέμει σε μητρική της.

Ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων θα εξαρτάται από τον τρόπο ίδρυσης της SE. Αν πρόκειται για ίδρυση κοινής θυγατρικής ή SE χαρτοφυλακίου ο φόρος θα οφείλεται όχι όμως και αν πρόκειται για συγχώνευση ή μετατροπή.

Δυσκολότερα είναι τα ζητήματα που προκύπτουν σε σχέση με τη συγχώνευση, τη διάσπαση ή τη μετατροπή. Τα προβλήματα δημιουργούνται κυρίως λόγω των υπεραξιών (αφανών αποθεματικών) που μπορεί να προκύψουν σε τέτοιες περιπτώσεις. Στο ζήτημα αυτό παρέχεται βοήθεια από τους ελληνικούς (φορολογικούς) νόμους όταν μιλάμε για συγχώνευση κ.λ.π. μεταξύ εταιρειών που εδρεύουν στην Ελλάδα. Όταν όμως πρόκειται για διασυνοριακή συγχώνευση κ.λ.π. εφαρμόζεται η Οδηγία 90/434/ΕΚ και ο νόμος 2758/1998 που θεσπίζοντας ένα κοινό φορολογικό καθεστώς απαλλάσσουν από την φορολογία τις υπεραξίες που προκύπτουν από την συγχώνευση, τόσο στο επίπεδο των εταιρειών όσο και των μετόχων.

Αφανή αποθεματικά μπορεί να προκύψουν και κατά τη σύσταση SE χαρτοφυλακίου. Μια τέτοια περίπτωση αποτελεί «ανταλλαγή μετοχών»

σύμφωνα με την Οδηγία 2005/19/ΕΚ και έχει απαλλαγές από τη φορολογία εισοδήματος, κερδών και υπεραξιών των εταιρειών και μετοχών. Επίσης η παραπάνω Οδηγία εισήγαγε ειδικές φορολογικές ρυθμίσεις για τη μεταφορά της έδρας της SE ειδικότερα συνιστάται η μη φορολογία των υπεραξιών στο κράτος μέλος προέλευσης.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Ο ρόλος των εργαζομένων είναι πολύ σημαντικός για την ίδρυση αλλά και για την ομαλή συνέχιση μιας SE. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει διέπεται από τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/86/ΕΟΚ. Οι διατάξεις της Οδηγίας δεν έχουν σαν στόχο τον ομοιόμορφο ρόλο των εργαζομένων σε όλες τις SE , κάτι που βέβαια δεν θα ήταν δυνατό λόγω της μεγάλης ποικιλίας των εθνικών δικαίων. Στόχος της Οδηγίας είναι να διασφαλίσει ότι η σύσταση της SE δεν θα επιφέρει κατάργηση ή μείωση των κεκτημένων δικαιωμάτων των εργαζομένων πράγμα που επιτυγχάνεται με διάφορους τρόπους ανάλογα με τον τρόπο ίδρυσης της SE. Για παράδειγμα, στην περίπτωση ίδρυσης με μετατροπή, υπάρχει ελάχιστο περιθώριο παρέκκλισης από το ισχύον σύστημα συμμετοχής ενώ στην περίπτωση συγχώνευσης οι πλειοψηφίες της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας είναι υψηλότερες όταν πρόκειται να μειωθούν τα δικαιώματα συμμετοχής.

Ο ρόλος των εργαζομένων χαρακτηρίζεται από τρία στοιχεία: την ενημέρωση, τη διαβούλευση και την συμμετοχή μέσω των οποίων μπορούν να ασκήσουν επιρροή στις αποφάσεις που λαμβάνονται εντός της εταιρείας. Σύμφωνα με την Οδηγία τα τρία παραπάνω στοιχεία αναλύονται ως εξής:

A) ως «Ενημέρωση» θεωρείται, η ενημέρωση του οργάνου εκπροσώπησης των εργαζομένων ή και των εκπροσώπων τους από το αρμόδιο όργανο της SE για τα ζητήματα που αφορούν την ίδια την SE και οποιαδήποτε από τις θυγατρικές ή τις εγκαταστάσεις της που εδρεύουν σε άλλο κράτος μέλος ή για τα ζητήματα τα οποία υπερβαίνουν τις εξουσίες των οργάνων λήψης αποφάσεων σε ένα και μόνο κράτος μέλος, σε χρόνο, με τρόπο και με περιεχόμενο που να επιτρέπει στους εκπροσώπους των εργαζομένων να εκτιμήσουν εις βάθος τις τυχόν συνέπειες και, όταν ενδείκνυται, να προετοιμάσουν διαβουλεύσεις με το αρμόδιο όργανο της SE.

B) Ως «Διαβούλευση» θεωρείται, η καθιέρωση διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ του οργάνου εκπροσώπησης των εργαζομένων ή και των εκπροσώπων τους και του αρμόδιου οργάνου της SE, σε χρόνο, με τρόπο και με περιεχόμενο που να επιτρέπει

στους εκπροσώπους να διατυπώσουν γνώμη, βάσει της ενημέρωσης που τους παρέχεται, για μέτρα που μελετά το αρμόδιο όργανο που μπορεί να ληφθούν υπόψη στη διαδικασία λήψης αποφάσεων εντός της SE.

Γ) Τέλος ως «Συμμετοχή» θεωρείται, η επιρροή του οργάνου εκπροσώπησης των εργαζομένων ή και των εκπροσώπων τους στις υποθέσεις μιας εταιρείας, μέσω:

- του δικαιώματος να εκλέγουν ή να διορίζουν ορισμένα από τα μέλη του εποπτικού ή διοικητικού οργάνου της εταιρείας ή
- του δικαιώματος να εισηγούνται ή/και να απορρίπτουν το διορισμό ορισμένων ή όλων των μελών του εποπτικού ή διοικητικού οργάνου της εταιρείας.

Η ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΚΑΙ Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Υπάρχουν δύο τρόποι ώστε να καθορίζεται ο ρόλος των εργαζομένων. Αυτό γίνεται είτε βάση συμφωνίας που υπογράφουν οι εργαζόμενοι με την εταιρεία είτε βάση νόμου, σύμφωνα δηλαδή με το εθνικό δίκαιο. Η καταχώρηση μιας SE δεν είναι δυνατή αν δεν έχει διευθετηθεί το ζήτημα των εργαζομένων με τον έναν ή τον άλλο τρόπο.

Όταν πρόκειται να ιδρυθεί μια SE δημιουργείται μια «διαπραγματευτική ομάδα» από εκπροσώπους των εργαζομένων των εταιρειών που συμμετέχουν στην ίδρυση. Τα διευθυντικά ή διοικητικά όργανα των παραπάνω εταιρειών έχουν την υποχρέωση να ενημερώσουν την διαπραγματευτική ομάδα.

Κατά την εκλογή ή το διορισμό των μελών της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, εξασφαλίζεται: α) ότι τα μέλη αυτά εκλέγονται ή διορίζονται κατ' αναλογία προς τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούνται σε κάθε κράτος μέλος από τις συμμετέχουσες εταιρείες και τις σχετικές θυγατρικές ή εγκαταστάσεις χορηγώντας, σε σχέση με ένα κράτος

μέλος, μία έδρα για κάθε ποσοστό εργαζομένων που απασχολούνται στο εν λόγω κράτος μέλος που ισούται με το 10%, ή κλάσμα αυτού, του αριθμού εργαζομένων που απασχολούνται από τις συμμετέχουσες εταιρείες και τις σχετικές θυγατρικές ή εγκαταστάσεις σε όλα τα κράτη μέλη συνολικά. β) Ότι στην περίπτωση SE που έχει συσταθεί με συγχώνευση, στα μέλη από κάθε κράτος μέλος προστίθενται όσα ενδεχομένως χρειάζονται για να εξασφαλισθεί ότι η ειδική διαπραγματευτική ομάδα θα περιλαμβάνει τουλάχιστον ένα μέλος που εκπροσωπεί κάθε συμμετέχουσα εταιρεία που είναι καταχωρημένη σε μητρώο και απασχολεί εργαζομένους στο κράτος μέλος αυτό και η οποία πρόκειται να πάψει υφισταμένη ως χωριστό νομικό πρόσωπο ύστερα από την καταχώρηση της SE, εφόσον:

- ο αριθμός των επί πλέον μελών δεν υπερβαίνει το 20% των μελών που έχουν διορισθεί δυνάμει του σημείου (i), και
- η σύνθεση της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας δεν συνεπάγεται διπλή εκπροσώπηση των εν λόγω εργαζομένων.

Εάν ο αριθμός των εταιρειών αυτών υπερβαίνει τον αριθμό των διαθέσιμων επί πλέον εδρών σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, οι επιπλέον έδρες κατανέμονται στις εταιρείες των διαφόρων κρατών μελών κατά την φθίνουσα σειρά του αριθμού των εργαζομένων τους.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τον τρόπο εκλογής ή διορισμού των μελών της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας τα οποία θα πρέπει να εκλεγούν ή να διοριστούν στο έδαφός τους. Μεριμνούν ώστε, στο μέτρο του δυνατού, στα μέλη αυτά να περιλαμβάνεται τουλάχιστον ένα μέλος που θα εκπροσωπεί κάθε συμμετέχουσα εταιρεία η οποία έχει εργαζομένους στο εν λόγω κράτος μέλος. Τα μέτρα αυτά δεν πρέπει να αυξάνουν το συνολικό αριθμό μελών.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι στα μέλη αυτά περιλαμβάνονται και εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων είτε είναι εργαζόμενοι είτε όχι μιας συμμετέχουσας εταιρείας ή σχετικής θυγατρικής ή εγκατάστασης.

Με την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας ή και πρακτικής που ορίζει κατώτερα όρια για τη σύσταση οργάνου εκπροσώπησης των εργαζομένων, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι οι εργαζόμενοι επιχειρήσεων ή

εγκαταστάσεων στις οποίες δεν υπάρχουν εκπρόσωποι των εργαζομένων για λόγους ανεξάρτητους από τη θέλησή τους δικαιούνται να εκλέγουν ή να διορίζουν τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας.

Η ομάδα λοιπόν αυτή βοηθούμενη ενδεχομένως από εμπειρογνώμονες της επιλογής της, διεξάγει διαπραγματεύσεις με τα διευθυντικά ή διοικητικά όργανα των συμμετεχουσών εταιρειών και σε περίπτωση θετικής έκβαση, συνάπτει γραπτή συμφωνία μαζί τους για το ρόλο των εργαζομένων.

Για να υιοθετήσει τους όρους της συμφωνίας, η διαπραγματευτική ομάδα πρέπει να πάρει την απόφαση με απόλυτη πλειοψηφία των μελών της, εφόσον η πλειοψηφία αυτή αντιστοιχεί και στην απόλυτη πλειοψηφία των εργαζομένων. Αν όμως πρόκειται με την συμφωνία να μειωθούν τα δικαιώματα συμμετοχής (και εφόσον τα δικαιώματα αυτά καλύπτουν το 25% των εργαζομένων σε συγχώνευση ή το 50% σε περίπτωση σύστασης εταιρείας χαρτοφυλακίου ή θυγατρικής), η παραπάνω πλειοψηφία αυξάνεται σε 2/3 των μελών της ομάδας που εκπροσωπούν τα 2/3 των εργαζομένων, περιλαμβανομένων των ψήφων των μελών που εκπροσωπούν εργαζομένους σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη.

Οι διαπραγματεύσεις μπορούν να διαρκέσουν ένα εξάμηνο αν και τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν να τις συνεχίσουν μέχρι συνολικά ένα χρόνο. Το δίκαιο που εφαρμόζεται στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων είναι εκείνο της καταστατικής έδρας της SE.

Η συμφωνία καθορίζει το πεδίο εφαρμογής της, κυρίως δε την σύνθεση, τον αριθμό των εδρών και την κατανομή των εδρών καθώς και τις αρμοδιότητες, τη συχνότητα συνεδριάσεων, τους οικονομικούς πόρους κ.λ.π. ενός οργάνου εκπροσώπησης, που θα αποτελέσει στο μέλλον το ρόλο του «συνομιλητή» του αρμόδιου οργάνου της SE στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για την ενημέρωση και διαβούλευση καθώς και την τυχόν συμμετοχή εκπροσώπων των εργαζομένων στο διοικητικό ή εποπτικό όργανο της SE και την ημερομηνία έναρξης ισχύος της.

ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Μία άλλη λύση είναι η εφαρμογή των διατάξεων αναφοράς, οι οποίες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα της Οδηγίας και τις οποίες τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να εισάγουν στη νομοθεσία τους. Οι διατάξεις αναφοράς αφορούν τη σύνθεση του οργάνου εκπροσώπησης, την ενημέρωση και τη διαβούλευση, καθώς και τη συμμετοχή των εργαζομένων στο διοικητικό ή το εποπτικό όργανο της SE. Σύμφωνα με την Οδηγία οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται, είτε αν συμφωνήσουν απευθείας τα μέρη στην εφαρμογή τους, είτε αν παρέλθουν οι 6 μήνες που έχουν προθεσμία (ή ο ένας χρόνος που αναφέραμε πιο πάνω) για τις διαπραγματεύσεις. Για να καταχωρηθεί η SE πρέπει το αρμόδιο όργανο κάθε συμμετέχουσας στην ίδρυση της SE να αποδεχθεί την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.

Οι διατάξεις αναφοράς που μιλούν για τη συμμετοχή των εργαζομένων εφαρμόζεται υπό προϋποθέσεις και ανάλογα με τον τρόπο ίδρυσης της SE. Στην περίπτωση της ίδρυσης με μετατροπή η εφαρμογή των διατάξεων εξαρτάται από το αν το δίκαιο της μετατρεπόμενης εταιρείας προβλέπει συμμετοχή σε εταιρεία που έχει μετατραπεί σε SE ήδη από την καταχώρηση της τελευταίας. Στην περίπτωση της συγχώνευσης η συμμετοχή εφαρμόζεται αν σε μία τουλάχιστον συμμετέχουσα εταιρεία υπήρχαν μία ή περισσότερες μορφές συμμετοχής καλύπτουσες το 25% του συνολικού αριθμού των εργαζομένων ή και μικρότερο ποσοστό, αν η ειδική διαπραγματευτική ομάδα αποφασίσει σχετικά. Αν δεν πρόκειται για σύσταση εταιρείας χαρτοφυλακίου ή θυγατρικής, η συμμετοχή εφαρμόζεται και πάλι, αν σε μια τουλάχιστον συμμετέχουσα εταιρεία υπήρχε συμμετοχή καλύπτουσα το 50% του συνόλου των εργαζομένων ή και λιγότερο, στην τελευταία όμως περίπτωση με την προϋπόθεση ότι η ειδική διαπραγματευτική ομάδα θα πάρει την σχετική απόφαση. Στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες μορφές συμμετοχής η ειδική διαπραγματευτική ομάδα αποφασίζει ποια μορφή θα ισχύσει στην SE. Επομένως, αν στις περιπτώσεις συγχώνευσης και σύστασης εταιρείας χαρτοφυλακίου ή θυγατρικής, καμιά από τις εταιρείες δεν προέβλεπε κανόνες συμμετοχής πριν από την καταχώρηση της SE, η τελευταία δεν υπόκειται υποχρεωτικά σε κανόνες συμμετοχής.

Οι διατάξεις αναφοράς επιβάλλουν την ίδρυση «οργάνου εκπροσώπησης» του οποίου ορίζεται ο τρόπος εκλογής των μελών και η λειτουργία. Επίσης ορίζονται και οι αρμοδιότητες και οι εξουσίες του οργάνου αυτού. Το όργανο εκπροσώπησης ενημερώνεται και γνωμοδοτεί, συνεδριάζει δε τουλάχιστον μια φορά το χρόνο σχετικά με την πρόοδο των δραστηριοτήτων της εταιρείας και τις προοπτικές της. Όσων αφορά τη συμμετοχή των εργαζομένων, στην περίπτωση ίδρυσης SE από μετατροπή συνεχίζουν να εφαρμόζονται οι κανόνες που ίσχυαν σχετικά με την συμμετοχή. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, οι εργαζόμενοι δικαιούνται να εκλέγουν, να διορίζουν, να προτείνουν ή να απορρίπτουν το διορισμό ενός αριθμού μελών του διοικητικού ή εποπτικού οργάνου της SE ίσου προς το υψηλότερο ποσοστό που εφαρμόζεται στις οικείες συμμετέχουσες εταιρείες πριν από την καταχώρηση της SE.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η Societa Europaea είναι σίγουρα μια πρωτοπόρα μορφή εταιρείας. Σκοπός της και στόχος της είναι να ενώσει και να ενισχύσει το δεσμό ανάμεσα στα κράτη μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης. Όπως κάθε εταιρεία έχει και αυτή της ιδιομορφίες της. Μπορεί να υπάρχουν οι βασικοί νόμοι (Κανονισμός και Οδηγία) που είναι ίδιοι για όλα τα κράτη και καθορίζουν ένα μεγάλο κομμάτι για τις διαδικασίες και την λειτουργία της SE, αλλά υπάρχουν και βασικές διαφορές ανάλογα το κράτος μέλος που ιδρύεται η εταιρείας γιατί πολλά πράγματα καθορίζονται από τα εθνικά δίκαια της κάθε χώρας.

Ένα από τα βασικά προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει είναι να κερδίσει την εμπιστοσύνη των κρατών μελών της ευρωπαϊκής ένωσης ώστε όλο και περισσότερες εταιρείες να προχωρούν στην δημιουργίας της παραπάνω μορφής εταιρείας.

Σίγουρα όσο περνάει ο καιρός και ανάλογα με τις ανάγκες που θα προκύπτουν λόγω της οικονομικής αναταραχής που υπάρχει σε παγκόσμιο επίπεδο τόσο ο Κανονισμός όσο και η Οδηγία θα πρέπει να υποστούν τροποποιήσεις. Έτσι και αλλιώς όπως γίνεται με όλους τους νόμους μόνο στην εφαρμογή τους μπορούμε να δούμε τα προβλήματα που προκύπτουν και να μπορέσουμε να τους κάνουμε πιο πρακτικούς και λειτουργικούς.

Η SE λοιπόν είναι το μέλλον στον τομέα των επιχειρήσεων και πιστεύω ότι θα ιδρύνονται όλο και περισσότερες εταιρείες με αυτή την μορφή. Αλλά ακόμα και να αποτύχει σαν εγχείρημα θα έχει ανοίξει τον δρόμο για να δημιουργηθεί κάτι καλύτερο και να μπορέσει να ενισχύσει τα κράτη μέλη και να συνδέσει τις οικονομίες τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Η εργασία είναι βασισμένη κυρίως στον Κανονισμό και την Οδηγία καθώς και σε ότι αφορά την ελληνική ΣΕ τους νόμους 2190/1920 «περί Ανωνύμων Εταιρειών» και 3412/2005 «Πλαίσιο ρυθμίσεων για τη σύσταση και τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής εταιρείας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

1. Αργυρός Γεώργιος, **Προβληματισμοί σχετικά με το ρόλο των εργαζομένων στην ευρωπαϊκή εταιρεία**, ΔΕΕ 2005, 763.
2. Αργυρός Γεώργιος, **Προβληματισμοί σχετικά με τη μεταφορά της έδρας της ευρωπαϊκής εταιρείας**, ΔΦΝ 2006, 1357.
3. Δρυλλεράκης Ιωάννης, **Τρόποι συστάσεως ευρωπαϊκής α.ε. (SE)**, Επιχείρηση 2006, 544
4. Ευάγγελος Περάκης, **Η «Ελληνική» Ευρωπαϊκή εταιρεία**, έκδοση 2006, Εκδόσεις Νομική βιβλιοθήκη
5. Μπασαγιάννης ν./Θεοδωροπούλου – Δένδια Β., **Δίκαιο εμπορικών εταιριών**, έκδοση 2006, Εκδόσεις Νομική βιβλιοθήκη
6. Ρόκας Νικόλαος, **Εμπορικές εταιρίες**, έκδοση 2006 (5^η έκδοση)

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ:

7. Βιβλιογραφία παρμένη από το βιβλίο του Ευάγγελου Περάκη, **Η «Ελληνική» Ευρωπαϊκή εταιρεία**, έκδοση 2006, Εκδόσεις Νομική βιβλιοθήκη

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ:

1. <http://www.obes.gr>
2. <http://ec.europa.eu>
3. <http://eur-lex.europa.eu>
4. <http://www.germanlawjournal.com>